

Lensmannsbladet

= POLITILEDEREN

NR.3 • 2013 • ÅRGANG 116

AV INNHOLDET

- Nytt handlingsprogram s. 4
- Ledersamling – fra s. 5
- Redaktørskifte s. 19
- Politianalysen s. 22

= NORGES POLITILEDERLAG

NORGES POLITILEDERLAG

STIFTET 1893

Besøksadresse: Brugata 19, Oslo

Postboks 9096 Grønland, 0133 Oslo

Telefon: 23 26 31 50 • Mail: post@politilederen.no • Hjemmeside: www.politilederen.no

Leder	Jonny Nauste	977 35 460	jonny.nauste@politilederen.no
Forbundssekretær	Geir Krogh	915 14 818	geir.krogh@politilederen.no

Landsstyret

Leder	Jonny Nauste	977 35 460	jonny.nauste@politilederen.no
Østlandet/ nestleder	Bjørn Bergundhaugen	30 08 969	bjorn.bergundhaugen@politiet.no
Vara	Frank Gran	975 52 494	frank.gran@politiet.no
Sør-Vestlandet	Kjetil Andersen	934 01 612	kjetil.andersen@politiet.no
Vara	Anita Stenvik	55 21 84 00	anita.stenvik@politiet.no
Midt-Norge	Elisabeth Eldegard Eriksen	480 11 510	elis.nerm@politiet.no
Vara	Marit Fostervold Johansen	480 11 599	marjoha@politiet.no
Nord-Norge	Alf-Erling Isaksen	976 68 061	alf.erling.isaksen@politiet.no
Vara	Asbjørn Sjølie	976 76 929	asbjorn.sjolie@politiet.no

Lokallagene i Norges Politilederlag

Akershus Østfold	Elisabeth Bråten Engen	67 91 38 38	elisabeth.engen@politiet.no
Hedmark Oppland	Jørn Arild Flatha	62 53 90 00	jorn.arild.flatha@politiet.no
Buskerud	Håvard Revå	32 86 91 16	havard.reva@politiet.no
Vestfold	Frank Gran	97 55 24 94	frank.gran@politiet.no
Agder	Jan Sverre Krogstad	48 14 40 45	jan.krogstad@politiet.no
Rogaland	Edvind Gard	90 66 54 50	edvind.gard@politiet.no
Hordaland	Tore Salvesen	957 32 080	tore.salvesen@politiet.no
Sogn og fjordane	Nils Erik Eggen	57 75 88 00	nils.erik.eggen@politiet.no
Sunnmøre	Guttorm Hagen	70 04 81 67	guttorm.hagen@politiet.no
Nordmøre og Romsdal	Alf Sollid	48 08 98 90	alf.sollid@politiet.no
Sør-Trøndelag	Edgar Sumstad	73 85 61 00	edgar.sumstad@politiet.no
Midt-Norge	Snorre Haugdahl	971 84 837	snorre.haugdahl@politiet.no
Hålogaland	Asbjørn Sjølie	976 76 929	asbjorn.sjolie@politiet.no
Finnmark	Alf-Erling Isaksen	976 68 061	alf.erling.isaksen@politiet.no

LEDEREN

Representantskapsmøtet

Jeg vil først takke for tilliten dere har vist meg ved å velge meg som leder av Norges Politilederslag de neste to årene. Det blir to avgjørende år for hvordan norsk politi vil se ut i fremtiden. Sammen med forbundssekretæren, landsstyret og lokallagslederne skal vi sørge for at våre medlemmers rettigheter og interesser blir ivaretatt på en best mulig måte.

Jeg benytter anledningen til å ønske vårt nye landsstyremedlem, Elisabeth Eldegard Eriksen, velkommen. Det samme gjelder også de nye varamedlemmene til styret; Frank Gran, Anita Stenvik og Marit Fostervold Johansen. Jeg er også glad for at Bjørn Bergundhaugen er med videre i Landsstyret og som nestleder. Jeg gleder meg til å jobbe sammen med dere. Jeg vil også takke Bente Markhus, som gikk ut av styret, for hennes engasjement og innsats for Norges Politilederslag.

Den saken som skapte størst engasjement på Representantskapsmøtet var Handlingsprogrammet 2013 – 2015. Slik det ble vedtatt har det blitt et viktig dokument for vårt arbeid i den politiske behandlingen som kommer i forbindelse med Politianalysen.

Ledersamlingen

For femte gang gjennomførte vi en ledersamling i sammenheng med Representantskapsmøtet. Etter det jeg observerte, og de tilbakemeldingene jeg har fått, var de ca 90 deltakerne fornøyde med samlingen; «Ledelse av et politi i endring».

Politianalysen – En mulighetenes analyse – NOU 2013:9, «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer» ble overlevert statsråd Grete Faremo onsdag 19. juni. Det er en grundig analyse og et godt arbeid fra departementsråd Arne Røksund og de andre i utvalget. Jeg mener at dette er en mulighetenes analyse for norsk politi.

Jeg finner mange interessante funn der, og spesielt liker jeg inndelingen av analysen i en *strukturereform* og en *kvalitetsreform*.

Ett enhetspoliti

Det er for tidlig å gå i detalj, men det er ikke vanskelig å være enig i at politi- og lensmannsetaten trenger en opprydning innen politidistriktsstruktur og driftsenhetsstruktur. Om det skal være 6 – 10 – 18 politidistrikt, må vi komme tilbake til. Driftenhetsstrukturen (lensmannskontor/politistasjoner) bør først fastsettes etter at politidistriktsstrukturen er på plass. Det er viktig at politiet tilnærmet likt organisering over hele landet.

Kvalitetsreformen

Kvalitetsreformen har som formål å utvikle et kunnskapsbasert og effektivt politi med evne til kontinuerlig forbedring og utvikling. Kvalitetsreformen omfatter forbedring innen styring og ledelsesprosesser samt forbedring knyttet til kvalitet og prestasjoner. Utvalget peker på at det er nødvendig at rammevilkårene og evnen til styring, ledelse og utvikling av politi- og lensmannsetaten bedres.

Norges Politilederslag støtter 100 % opp om kvalitetsreformen. Politidirektøren må få de nødvendige fullmakter. Strategisk ledelse er en viktig nøkkel for at

Forts. side 8

REDAKTØRENS SPALTE

Lettvinte løsninger

I Politianalysen, som ble lagt frem den 19. juni gjøres det et relativt stort nummer av at de sivile rettspleieoppgavene, som i dag tilligger politi- og lensmannsetaten, bør tas bort. Det vil føre for langt på denne plass å gå inn på hele dette sakskomplekset, og jeg vil kun reflektere omkring et par av problemstillingene.

Først kan det være grunn til å minne om nyordningen om den sivile rettspleie i 2005, hvor det var bred politisk enighet om å beholde disse oppgavene i etaten, ikke minst på grunn av opprettholdelse av et desentralisert politi. Dersom man nå ønsker å forlate denne politiordningen kan det selvfølgelig reises spørsmål om de sivile gjøremål fortsatt skal være i etaten. Det er imidlertid når analyseutvalget foretar en «omplussing» av de forskjellige gjøremål jeg reagerer litt. Særlig gjelder dette de tradisjonelle namsmannsgjøremålene. F.eks. foreslås det at Statens Innkrevingsentral skal være «ansvarlig etat» for fravikelser av fast eiendom. Jeg er noe usikker på om man her også tenker på utkastelser. Skal også det skje fra Mo i Rana? I Oslo foregår det mellom 2000 – 3000 utkastelser i året. Tror man dette er kontorforretninger? Og hva med arrestforretninger, utleveringer, midlertidige forføyninger, tvangs salg løsøre m.v.? Det forundrer meg at representanter fra etaten, med formodentlig kunnskap på dette saksfeltet, står inne for disse forslagene.

Når spørsmålet om etatens sivile gjøremål nå på nytt er reist, bør de nødvendige vurderinger skje på et langt bredere grunnlag. Egentlig bør det utredes om man skal etablere en helt ny etat på linje med ordningen i de andre nordiske land, og hvor ikke minst dagens uheldige fragmenterte ordningen med ulike særnamsmenn – herunder Statens Innkrevingsentral, trekkes inn. Alternativt bør det også vurderes en ordning med namsfogder i hvert politidistrikt og med mulighet for bistand fra andre tjenestesteder.

Med disse ord takker denne redaktøren for seg og ønsker den nye redaktøren lykke til!

Nytt handlingsprogram

Representantskapet vedtok nytt handlingsprogram for Norges Politilederlag torsdag 30. mai 2013.

– Vår primære oppgave er å ivareta vår medlemmers lønns- og arbeidsvilkår og det er særdeles viktig i disse endringstider, sier leder Jonny Nauste. Samtidig legger han til at vi som en ansvarlig fagforening for ledere medvirker til gode endringsprosesser både sentralt og lokalt.

Nauste peker på viktigheten av å skape trygghet rundt endringer og at våre medlemmer føler seg ivaretatt av Norges Politilederlag. – Vi skal bidra sentralt og lokalt til at vi får gode løsninger enten det gjelder struktur eller oppgaveportefølje, sier han og minner om at politiets samfunnsoppgave er; å skape trygghet sørge for lov og orden. – Det må skje der befolkningen bor, enten det er i Oslo eller det er i Nesseby kommune. Nærhet til publikum er nødvendig for å kunne forebygge, bekjempe og oppklare kriminalitet, avslutter han.

Handlingsprogrammet gjelder for den neste toårs perioden og inneholder klare politiske standpunkter i ulike saker som dette vil være et godt utgangspunkt for hvordan landstyre, leder og de tillitsvalgte skal jobbe i neste periode.

I følge handlingsprogrammet har Norges Politilederlag følgende mål:

Norges Politilederlag skal:

- være det naturlige valg for ledere i politi- og lensmannsetaten
- arbeide for at ledere i politi- og lensmannsetaten gis best mulige lønns- og arbeidsvilkår
- bidra til videreutvikling av ledelse som fagområde i politi- og lensmannsetaten
- bidra til utvikling av gode ledernetverk
- utvikle og tilby konkurransedyktige medlemsfordeler
- øke antall medlemmer med 10 % hvert år

Innenfor ulike politiske spørsmål inneholder handlingsprogrammet formuleringer og standpunkt. Her er noen i utvalgte saker:

Lønns- og arbeidsvilkår

Norges Politilederlags slagord er; lønnsomt lederskap. Det skal lønne seg for ledere i politi- og lensmannsetaten å være medlem i Norges Politilederlag.

Strukturendringer og nærpoliti

Norges Politilederlag vil arbeide for videreutvikling av nærpolitimodellen. Vi er opptatt av å ivareta politilederrollen i lokalsamfunnet. Enhetene må ha en viss størrelse for å være bærekraftige. Det avgjørende er at enheten kan gi tilstrekkelig beredskap og kvalitetsmessige gode nok tjenester.

Sivile rettspleieoppgaver

Politi- og lensmannsetaten har i dag ansvaret for sivile rettspleieoppgaver. Det er manglende satsning på dette fagområdet, både sentralt og lokalt. Vi skal fortsatt være bidragsytere innen utvikling fagfeltet.

Ressurssituasjonen i politi- og lensmannsetaten

Norges Politilederlag skal arbeide for økning av budsjettammene i politi- og lensmannsetaten, i den hensikt å gi større handlingsrom og mulighet til å utøve ledelse på en bedre måte.

Norges Politilederlag vil konkret arbeide for å realisere målet om en politidekning på minst to polititjenestemenn pr 1000 innbygger (jfr. rapporten Politiet mot 2020) og et fortsatt høyt opptak på Politihøgskolen.

Oppgaver i politi- og lensmannsetaten

Politianalysen vil komme med forslag til endringer av politi- og lensmannsetatens oppgaver og ansvarsområder.

Norges Politilederlag er åpne for alter-

Jonny Nauste åpnet Representantskapsmøtet på Gardermoen torsdag 30. mai 2013.

native løsninger av hvilke oppgaver enhetene har, avhengig av lokale forhold. Det må være en enhetlig organisering av politi- og lensmannsetatens oppgaver, som samtidig gir rom for lokale tilpasninger. Vi mener at generalistmodellen er den mest hensiktsmessige i de fleste av landets politidistrikter.

Politiets beredskap og innsatsevne

Endringsprogrammet etter 22.7 kommisjonens rapport fokuserer i stor grad på beredskap. Vi ser det nødvendig å diskutere hva som er tilstrekkelig eller tilfredsstillende beredskap og hvordan dette kan måles. Vi er opptatt av å balansere ressursbruken i politiet mellom beredskap og de øvrige gjøremålene, etterforskning, forbyggende, forvaltnings- og sivil rettspleieoppgaver.

Bevæpning i politiet

Norges Politilederlag ønsker ikke generell bevæpning av politiet. Vi mener at fremskutt lagring av våpen, regulert gjennom sentrale forskrifter, vil ivareta samfunnets behov for beredskap og politiets innsatsevne på en tilfredsstillende måte. ➤

Representantskapsmøtet

Torsdag 30. og fredag 31. mai arrangerte Norges Politilederlag representantskapsmøte med påfølgende ledersamling på Scandic Oslo Airport Hotell på Gardermoen.

Representantskapsmøtet valgte leder og representanter til landsstyret for den neste perioden. Leder Jonny Nauste og nestleder Bjørn Bergundhaugen ble begge gjenvalgt for to nye år. I tillegg fikk vi et nytt styremedlem, lensmann Elisabeth E. Eriksen, Sør-Trøndelag og tre nye varamenn, Frank Gran, Vestfold og Anita Stenvik, Hordaland og Marit Fostervold Johansen, Sør-Trøndelag. Vi gratulerer alle med vervene.

Representantskapet behandlet Handlingsprogrammet for perioden 2013 – 2015, som etter en god debatt og noen justeringer enstemmig ble vedtatt. Nytt av året er tydeligere verdier, mål og tiltak for Norges Politilederlags virksomhet og klarere politiske standpunkt.

Norges Politilederlag mål er å;

- være det **naturlige valg for ledere** i politi- og lensmannsetaten
- arbeide for at ledere i politi- og lensmannsetaten gis **best mulige lønns- og arbeidsvilkår**
- bidra til videreutvikling av **ledelse som fagområde** i politi- og lensmannsetaten
- bidra til utvikling av **gode ledernettsverk**

Norges Politilederlag skal arbeide for at politi- og lensmannsetaten beholder et sivilt preg.

Ledelse

Norges Politilederlag skal fremme lederes mulighet til å utøve reell ledelse, både sentralt og lokalt. Lederutfor-

Representanter fra landsstyret, fra venstre: Alf-Erling Isaksen, Kjetil Andersen, Anita Stenvik, Jonny Nauste og Asbjørn Sjølie

- utvikle og tilby **konkurransedyktige medlemsfordeler**
- **øke antall medlemmer** med 10 % hvert år

Handlingsprogrammet er tatt inn i sin som eget særtrykk i denne utgaven av Lensmannsbladet – Politilederen.

Redaksjonskomiteen i arbeid under behandlingen av handlingsprogrammet. Fra venstre Kjetil Andersen, Svein Stuberg, Geir Krogh og Bjørn Begundhaugen.

dringer bør inn som et eget punkt i politimestrenes ledermøter.

Det er nødvendig med kontinuerlig videreutvikling av lederkompetansen i politi- og lensmannsetaten. Dette er arbeidsgivers ansvar, men Norges Politilederlag skal arbeide for kompetanse-

hevende tiltak og for å legge forholdene til rette for at ledere kan delta.

Hele handlingsprogrammet er tatt inn som eget innstikk i dette nummer av Lensmannsbladet – Politilederen.

Ledelse av et politi i endring

Ledersamlingen startet torsdag 30. mai kl 15:00, med og for ledere i politi- og lensmannsetaten fra hele landet. Under temaet ledelse av et politi i endring, fikk de nærmere 90 deltagerne høre en inspirerende politidirektør åpne samlingen med refleksjoner over; «hvor går veien videre?»

Humlegård startet med å omtale arbeidet med Politianalysen og erkjente at det var utfordrende å vite så mye som han ikke kunne si noe om. Han kunne imidlertid røpe at NOU-

en blir den mest omfattende gjennomgangen av norsk politi noen gang.

Han viste videre til at det er mye som skjer på en gang i politi- og lensmannsetaten. Endringsprogrammet er viktig for å utkvittere Gjørv-rapporten, men det som setter fart og retning for politiet de neste 20 år er Merverdiprogrammet og Politianalysen, opplyste han.

Humlegård var videre innom omorganiseringprosessen internt i Politidirektoratet, som ledes av Knut Kværner, og erkjente samtidig at Difi-rapporten ikke var oppbyggelig lesning, men likevel gjenkjennelig. Det vil bli en total ombløring av ledergruppen og et nytt organisasjonskart. Han nevnte spesielt den nye HR-avdelingen som bl.a. vil ta et sterkere grep om rekruttering og utvikling av ledere i etaten. Målet er å ha sys-

Lensmann Trond Øren ledet samlingen med fast hånd, gode innledninger og treffende kommentarer.

Politidirektør Odd Reidar Humlegård reflekterte over politiets fremtid under ledersamlingen på Gardermoen.

temer for identifisering av ledertalenter og gi mulighet for interne utdanningsprogram.

Kunnskapsledelse i praksis

PST-sjef **Benedicte Bjørnland** var utfordret til å snakke om hvordan PST arbeider kunnskapsbasert.

Hun startet med å vise til at selv om PST ikke fikk så mye kritikk i Gjørv-rapporten, var dere egen evaluering svært

PST-sjef Benedicte Bjørnland holdt et svært interessant og faglig sterkt foredrag om kunnskapsledelse i praksis.

NORGES POLITILEDERLAG

Lensmannsbladet / Politilederen

Utgiver: Norges Politilederlag, Brugt. 19, Oslo. Postboks 9096 Grønland, 0133 Oslo
Telefon: 23 16 31 50 • Telefax: 23 13 31 55

E-post: post@politilederen.no • Hjemmeside: www.politilederen.no

Forbundsleder: Jonny Nauste. E-post: jonny.nauste@politilederen.no • Tlf. 977 35 460

Forbundssekretær: Geir Krogh. E-post: geir.krogh@politilederen.no • Tlf. 915 14 818

Journalist/freelance: Lene Bovim. E-post: lene.bovim@gmail.com • Tlf 913 94 700

Ansvarlig redaktør: Generalsekretær Svein Stuberg

E-post: svein.stuberg@politilederen.no – Tlf. 934 31 637

Produksjons- og annonseansvarlig: Ekås Grafisk. E-post: ekaas.grafisk@nokab.no • Tlf. 67 07 99 42

For sidefoto: Lene Bovim.

kritisk. Forbedringspunktene i Regjeringens evaluering (Tråvik-rapporten) stemte godt med både Gjørsv-rapporten og egen evalueringsrapport.

Bjørnland viste videre til den økonomiske og sosiale uroen i Europa, noe som fordrer en mer robust analyse for hva det vil bety for Norge.

Hun viste videre til at PST henger etter i forhold til teknologiske nyvinninger. Et endret samfunn gir endret trusselbilde.

Fortsatt er det imidlertid ekstrem islamisme som utgjør den største trusselen. De har evnen til å organisere seg, viser vilje til å planlegge handlinger og reiser til konfliktområder. De som har sett grusomheter og vært med på å ta liv kan bli forherdet, forklarte hun, i tillegg knytter de kontakter og utgjør dermed en potensiell terrorfare.

PST arbeider kunnskapsbasert ved å vurdere ulike parameter, rangering av informasjon, vurdering av informasjonen og med ulike kilder. For eksempel vil et opphold i treningsleir, deltagelse i kamphandlinger gi score, basert på forskning og erfaringer. Målet er; «størst mulig effekt, med minst mulig innsats», avsluttet Bjørnland.

Politiet sett fra «den fjerde statsmakt»

Elisabeth Skarsbø Moen fra VG var invitert for å reflektere rundt pressens syn på ledelse i politiet. Se egen artikkel om dette foredraget, side 7.

Elisabeth Skarsbø Moen fra VG reflekterte rundt pressens syn på ledelse i politiet.

Ekspedisjonssjef Thor Arne Aass deltok aktivt under samlingen.

Informasjon fra Justis- og beredskapsdepartementet

Ekspedisjonssjef Thor Arne Aass i Politivdivisjonen i Justis- og beredskapsdepartementet var med oss første dag av samlingen og deltok aktivt i de ulike debattene med gode spørsmål og innspill. Han fikk også mulighet til å fortelle litt mer om hverdagen i Politivdivisjonen med ulike problemstillinger. Det er svært nyttig å ha med seg folk i sentrale posisjoner på slike ledersamlinger.

Endringer og omstillinger i sykehussektoren

Sivilingeniør og styreleder i flere statlige selskap, Siri Hatlen, var invitert til å snakke om erfaringer fra endringer og omstillinger i sykehussektoren. Se egen artikkel om dette foredraget, side 28.

Siri Hatlen snakket om endringer og omstillinger i sykehussektoren.

Politimester i Rogaland, Hans Vik, orienterte om endringsarbeidet med styring, ledelse, kultur og holdninger.

Status Endringsprogrammet

Politimesterne Hans Vik og Arne Hammersmark var invitert for å oppdatere oss på status innfor sine ansvarsområder i Endringsprogrammet.

Hans Vik, politimester i Rogaland, har ansvar for endringene innen **styring, ledelse, kultur og holdninger**. Hans perspektiv er at vi nå skaper fremtidens politi og allerede i september vil det komme forslag til responstid og responskvalitet. Videre arbeides det med en felles medarbeiderplattform som skal korrespondere med lederplattformen. Vik er videre på jakt etter noen gode kulturprosjekter og utfordret oss til å komme med forslag på noen «lavthengende frukter».

Hans Vik benyttet også anledningen til å snakke om sitt syn på ledelse i politiet og viste til at vi må snakke mer om plikt og ansvar enn rettigheter og krav. Ledere må snakke mindre og gjøre mer var hans erfaring – og det vi har sagt vi skal gjøre må vi gjøre, slo han fast.

Etter Viks oppfatning er det en del å ta tak i på ledersiden i politiet. Han viste til behovet for bedre involvering og reelle prosesser, bedre rolleforståelse, respektfullt samarbeidsklima og at vi må ville hverandre vel. Han avsluttet med å peke på at lederen må gå foran med et godt eksempel for de vi er satt til å lede og virkelig bry oss om våre medarbeidere. ➤

Politimester i Gudbrandsdal, Arne Hammersmark redegjorde for endringsarbeidet innen kompetanse, trening, øving og læring.

Kompetanse, trening, øving og læring

Politimester Arne Hammersmark redegjorde for status i endringsarbeidet innen kompetanse, trening, øving og læring. Han erkjente at Gjørv kommisjonens 203 forbedringspunkter har gikk politiet et moment for endring på samme måten som for eksempel Nokas-saken.

Hammersmark bemerket videre at vi ikke har elitesoldater i norsk politi, men samtidig må forvente at tjenestemenn går inn i risikofylte situasjoner. Han har nå ansvaret for tre prosjekter;

- kompetanseheving for innsatspersonell – ledes av Lasse Trosdahl i Sogn (frist september 2013)
- kompetanseheving for operasjonssentralene – ledes av Per Olaf Torkildsen ved Politihøgskolen (frist september 2013)
- erfaringslæring – ledes av Kjersti Hove ved Politihøgskolen (Frist januar 2014)

Merverdiprogrammet

Johan Skutle, leder Merverdiprogrammet, var invitert for å gi oss en oppdatering av hva vi kan forvente oss av IKT løsninger i fremtiden. Han hadde også invitert med seg **Ida Melbo Øystese**, som er nytilsatt leder for virksomhetsutvikling i Politidirektoratet. Se egen artikkel om dette på side ??

Påtalemyndigheten må også forvente endring

Riksadvokat Tor-Aksel Busch avsluttet samlingen med et engasjerende og fremtidsrettet foredrag. Han forsøkte å tegne et fremtidsbilde basert på det som antagelig vil komme av forslag i Politianalysen. En reduksjon av antall politidistrikter vil antagelig også få betydning for organiseringen av statsadvokatembetene, opplyste han.

Politianalysen vil komme med brede analyser med stort tallmaterialet og Busch

antok at dette nok ville være ubehagelig for enkelte. Han mener vi burde hatt tilgang til denne typen informasjon tidligere og pekte spesielt på at det har vært for autonome politidistrikter og for lite læring på tvers. Påtalemyndigheten har sett dette tydelig over tid og er glad for at de nå får analyser som kan hjelpe til med å korrigere avvikene. – Blir det store strukturendringer i politi- og lensmannsetaten må også påtalemyndigheten endres avslutten han. ■

Tor-Aksel Busch holdt et inspirerende og engasjert foredrag på ledersamlingen.

Lederen – forts. fra side 3

politiet skal kunne møte morgendagens utfordringer på en bedre måte enn det vi gjør i dag.

Vi er imidlertid usikre på om det er riktig å fjerne de sivile gjøremålene. Den sivile rettspleie på grunnplanet og forvaltingsoppgavene gir politiet et sivilt preg, skaper kontakt med publikum og de ansatte er en ressurs som også gjør andre oppgaver.

Norges Politilederlag skal ha en grundig prosess på behandling av Politianalysen. Prosessen starter ved at lokallagene gir sine uttalelser til Landsstyret. Landsstyret skal gi en høringsuttalelse med en

målsetting som en politi- og lensmannsetat som løser sine oppgaver bedre enn i dag, skaper ro og orden og trygghet i lokalsamfunnet; «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer».

Sammen med forbundssekretæren vil jeg besøke alle lokallagene i høst. Vi er opptatt av å ivareta vår medlemmers interesser i forbindelse med de endringene som kommer i kjølvannet av Politianalysen.

Generalsekretær Svein Stuberg blir pensjonist

Du holder i hånden det siste bladet Svein er redaktør for. Han har vært ansvarlig for ca 250 utgivelser av Lensmannsbladet Politilederen i de 36 årene han har vært generalsekretær og redak-

tør. Norges Politilederlags medlemmer har mye å takke Svein for. Hans interesse, kunnskap og lojalitet, samt arbeidsinnsats for laget, har gått langt utover det en kan forvente av en generalsekretær. Vi er mange som ønsker å takke ham. Personlig vil jeg takke for den støtten du har vært for meg de 5 årene vi har jobbet sammen. Jeg tror alle de 8 tidligere formenn du har arbeidet sammen med, er enig i at en bedre generalsekretær kunne ikke laget hatt. Takk for samarbeidet og lykke til med pensjonisttilværelsen; Svein!

Jeg ønsker alle lesere av bladet en riktig god sommer!

Jonny Nauste

5 om årets ledersamling:

Politiinspektør Annie Sandersen,
*driftsenhetsleder / politistasjonssjef
Grenland, Telemark politidistrikt:*

Det er alltid spennende og interessant å sette seg ned, lene seg tilbake og høre på viktige aktører i og utenfor politiet. Helheten på samlingen var veldig bra. Det var relevante og gode temaer. Spesielt fornøydlig var avslutningen til Tor Aksel Busch.

Skal jeg sette fingeren på noe, var det at det rett i forkant av samlingen ble avholdt et representantskapsmøte – uten at vi fikk en orientering om hva som skjedde der. Jeg har hørt at noen har snakket om noen endringer i handlingsprogrammet. Jeg synes de skulle benyttet anledningen til kort å informere oss når vi var så mange samlet.

Gunhild Olstad,
*kommunikasjons- og HMS-rådgiver
ved Gudbrandsdal politidistrikt:*

Jeg har vært medlem i ett år, og dette er min første konferanse. Jeg synes det har vært en veldig fin samling med mange spennende foredrag. Jeg har hatt det hyggelig og morsomt sosialt også. Jeg har ikke møtt så mange av de øverste lederne i politiet tidligere, og fikk høre Busch og Humlegård for første gang, og det var veldig interessant. Det var betryggende å høre Humlegård snakke om hva slags tanker han og de andre topplederne har om det å lede politiet fremover. Fine tanker. For meg har disse to dagene vært godt anvendt tid.

Britt Hjeltnes,
*Namsfogd i Skedsmo,
Romerike politidistrikt:*

Det har vært en veldig bra samling. Arrangøren har funnet relevante foredragsholdere og det har vært fokus på aktuelle problemstillinger. Jeg likte spesielt godt foredraget til Siri Hatlen om omstilling og endringsledelse. Pausene var kanskje litt korte, det var et stramt program. Men veldig matnyttig. Dette er en av grunnene til at jeg er medlem av denne fagforeningen, dette tilbudet om årlig påfyll om faget ledelse.

Asbjørn Sjølie,
*lensmann i Vest-Lofoten,
Midtre Hologaland politidistrikt:*

Det har vært to kjempeinteressante dager. En stor takk til arrangøren! Spesielt til Jonny Nauste. Programmet hadde

et veldig relevant innhold. Skal jeg trekke frem noe, må det være innlegget til riksadvokaten, som alltid klarer å løfte forsamlingen.

Reidar Foss,
*lensmann i Røyken og Hurum,
Søndre Buskerud politidistrikt:*

Dette har vært fantastisk bra! Det har vært en eneste opptur hele veien. Jeg er stolt over å være medlem i Norges Politilederlag, over hva forbundsstyret får til. De er med og påvirker. Jeg er spesielt fornøyd med de eksterne foredragsholderne. Det var veldig interessant å høre pressens syn på politiet. Jeg synes jeg fikk et lite innblikk i hvordan en av våre viktige medspillere tenker om oss.

Årsmøte og medlemsmøte i Norges Politilederlag i Vestfold

Av Frank Gran

Torsdag 23. mai ble det avholdt års- og medlemsmøte i Norges Politilederlag Vestfold. Møte ble avholdt på Indre Vestfold Lensmannskontor, Revetal.

9 av lagets 21 medlemmer deltok på møtet, inkludert et helt ferskt medlem fra Telemark, politistasjonssjef Annie Sanderson. Det er med stor glede vi kan konstatere at NPL Vestfold nå har mottatt 2 medlemmer fra Telemark.

Foruten årsmøtes faste punkter var vi denne gangen svært glade for at vårt medlem Gunnar Orskaug hadde takket ja til å holde et innlegg om: «ledelse sett fra eget ståsted». Gunnar har for tiden

oppdrag i Politidirektoratet der han deltar på tilsyn ved landets politidistrikter. Han tok for seg erfaringer gjengitt i årets tilsynsrapport og tanker om hva politiet bør bli bedre på.

Fra NPL sentralt, var vi glade for at Jonny Nauste og Geir Krogh tok turen til Vestfold. De bidro med aktuelle saker fra forbundskontoret. Nytt styre består av kasserer Torgeir Ødegård, nestleder/sekretær Petter Aronsen og leder Frank Gra.

Det ble på medlemsmøte orientert om at NPL Vestfold ønsker å legge til rette for å avholde et seminar, enten alene eller sammen med et eller flere lokallag på Svalbard, tidlig vår 2014. Det var unison positivitet hos medlemsmøte på dette.

Medlemsmøte ble avsluttet med at det

Styret i Norges Politilederlag Vestfold: Torgeir Ødegård, Frank Gran og Petter Aronsen.

ble utdelt «blomster» til Gunnar, Jonny og Geir for deres bidrag til medlemsmøte. Videre mottok Petter Aronsen samme «blomster» som et tegn på takk, for den ekstrainnsatsen han har gjort i forbindelse med forhandlingene om ny ATB.

Årsmøte og medlemsmøte i Norges Politilederlag, Buskerud

Av Håvard Revå

Årsmøte med påfølgende medlemsmøte i Norges Politilederlag Buskerud ble avholdt 6. juni på Drammen politistasjon. Av lagets 24 medlemmer hadde 10 funnet veien til møtet. Jonny Nauste og Geir Krogh deltok fra forbundskontoret.

Sittende styre ble gjenvalgt på årsmøte og består av følgende:

Leder, Håvard Revå, politistasjonssjef i Kongsberg. Nestleder, Arve Bjerke, lensmann i Nore og Uvdal. Kasserer, Reidar Foss, lensmann i Røyken og Hurum. Sekretær, Geir Vidme, lensmann i Flå. Varamedlemmer: Terje Hoch-Nielsen, lensmann i Sigdal, Christin Røisland, Politidirektoratet, Stein Arild Gjestmoen, lensmann i Krødsherad.

På medlemsmøte, i etterkant av årsmøtet, redegjorde Erik Liaklev (tidligere lensmann i Svelvik) for prosjektet «felles nødmeldinger – felles nødsentral». Han er prosjektleder for dette i Justis- og beredskapsdepartementet og ansvarlig for pilotprosjektet i Drammen.

Hensikten med prosjektet er finne ut samhandling mellom nødetatene og utnyttelse ny teknologi, kan bli mer effektivt. Målsettingen er å ha på plass en ny løsning i 2020.

Tre nødnummer er egentlig en ganske ny ordning, men allerede i 2008 tok regjeringen sikte på å innføre et felles nødnummer. Tanken er å ha 7-8 nødsentraler i Norge og i 2012 ble det besluttet å kjøre en pilot i Drammen siden nødetatene allerede var samlokalisert på politihuset.

Liaklev forklarte at den største utfordringen i dag ligger i teknologien. Det er kun Nødnett som er felles og det må utvikles nye løsninger. I den første fasen av piloten må de teste ut ulike løsninger, bygge opp et testmiljø og rekruttere og utvikle 112 (felles mottaksnummer) operatører. Det vil også være nødvendig å utvikle egne tiltakskort for alle de tre fagområdene.

Planen er å starte med «skarp drift» i midten av mars 2014 med utgangspunkt i Søndre Buskerud politidistrikt.

Etter Liaklevs foredrag tok forbundsse-

Styre i Norges Politilederlag Buskerud. Fra venstre: Reidar Foss, Terje Hoch-Nielsen, Håvard Revå, Arve Bjerke og Geir Vidme.

ekretær Geir Krogh oss gjennom ulike avtaler og regelverk i forhold til omstilling i politi- og lensmannsetaten. Det ble en interessant runde med mange spørsmål og innspill fra medlemmene. Jonny avsluttet med en gjennomgang av sentrale saker, med hovedvekt på politianalysen og hva vi kan forvente av ulike endringsforslag.

Leder Håvard Revå takket for bidragene fra foredragsholderne og medlemmene for oppmøte og engasjement.

Utsettelse av forhandlinger om ny avtale for praksisveiledere

24. april gjennomførte Politidirektoratet et møte med organisasjonene for å starte opp igjen prosessen rundt en sentral særavtale om godtgjørelse for praksisveiledere.

Etter møte ble det klart at arbeidsgiver har behov for en nærmere intern forankring av den videre prosessen, og den ble derfor utsatt inntil videre.

Frem til februar 2010 var forhandlingsfullmakten for disse særavtalene delegert det enkelte politidistrikt. Dette har medført at det er 27 ulike særavtaler for godtgjørelse for praksisveiledere i politiet. I protokoll av 15.2.10 mellom FAD og hovedorganisasjonene ble fullmakten inndratt og overført Politidirektoratet og tjenestemannsorganisasjonene sentralt.

Forhandlingene av særavtale for praksisveiledere ble startet opp, men ble stanset i juni 2011 fordi man bl.a. ønsket å forhandle andre særavtaler først. Lens-

mann Bjørn Bratteng har representert Norges Politilederlag i forhandlingene og var også til stede på oppstartsmøte den 24. april 2013. Planen var å gjennomføre forhandlinger 6. og 8. mai, men dette er nå utsatt inntil videre. I følge Bjørn Bratteng er det uklart hvilke fullmakter og forankring arbeidsgiver hadde for forhandlingene og han synes det er fornuftig at dette blir avklart før forhandlingene starter opp igjen.

De ulike avtalene spenner fra et kronetillegg pr måned til lønnstrinn etter A eller B tabellen. Et politidistrikt har sågar en avtale hvor den enkelte tjenestemann beholder tillegget (tre lønnstrinn på A-tabellen) som et personlig tillegg etter fire år som veileder. Det er ingen tvil om at det nå er behov for en sentral særavtale. Bjørn Bratteng peker på at denne særavtalen er et nødvendig verktøy i arbeidet med å rekruttere gode og motiverte politibetjenter til dette viktige arbeidet.

Forhandlingsleder i Politidirektoratet, Anne Jahr, opplyser at forhandlingsfullmakten klart går frem av protokollen fra februar 2010. Årsaken til at forhandling-

Lensmann i Nittedal, Bjørn Bratteng, forhandler særavtalen for praksisveiledere på vegne av Norges Politilederlag.

ene nå er utsatt er at de trenger mer tid til å forankre den videre prosessen hos ledelsen i Politidirektoratet. I følge protokollen fra 2010 vil en sentral avtale erstatte de lokale avtalene når den kommer på plass. Tjenestemenn som har en høyere kompensasjon etter den lokale særavtalen vil beholde dette som en personlig ordning. På forespørsel om hvordan ledere lokalt skal forholde seg til høstens studentkull sier Anne Jahr at de gamle særavtalene gjelder inntil noe annet er bestemt. ■

ANNONSER

Politiet må tilføres kompetanse innen kontraktsinngåelser

Av Jonny Nauste,
leder i Norges Politilederlag

Ressursanalysen for politi- og lensmannsetaten 2012, som ble lagt frem av Politidirektoratet i juni, har mange interessante funn. Analysen viser bl.a. at politiet må tilføres kompetanse innen kontraktsinngåelse og innkjøp.

Det er positivt at antall årsverk i politi- og lensmannsetaten har økt med 723 årsverk i perioden 2009–2012. Spesielt gledelig er det at 196 av disse årsverkene er polititjenestemenn. Vi er på god vei til å nå målet om en dekning på 2 tjenestemenn per 1000 innbyggere innen 2020.

79–80 % bundet opp i lønn og husleie

Det var ikke overraskende at den største andelen av tildelte midler (79–89 %) er bundet opp i lønn (inkl. overtid og kompensasjoner) og husleie. Jeg tror det fortsatt er mye å hente på bedre koordinering og samhandling av tjenestelister for å holde overtidsbruken nede, og her har tjenestekontorenes en sentral rolle.

Mye å spare på innkjøp og husleiekontrakter

Norges Politilederlag mener videre det er mye å hente på å forbedre innkjøpsprosessene og kompetansen innen kontraktsinngåelser. I 2012 brukte etaten 1,23 milliarder kroner på husleie. Husleien i politidistriktene varierer fra kr. 59 000 per årsverk (Nordre Buskerud pd) til kr 121 000 per årsverk (Asker og Bærum pd). Variasjon er det også på antall kvadratmeter per årsverk, fra 37m² (Follo pd) til 61m² per årsverk (Sogn og Fjordane pd).

Det kan være mange grunner til disse forskjellene, bl.a. påvirker lav politidekning per innbygger tallene. Follo har 1,03 årsverk per 1000 innbyggere, Asker og Bærum pd har 1,11, Sogn og Fjordane har 1,15 mens Nordre Buskerud har 1,48. I tillegg er det forskjellige leiepriser på «by og land» og et lensmannskontor må nødvendigvis ha et minimum av areal. Nybygg og inngåelse av nye leiekontrakter øker også husleiekostnadene.

Uavhengig av ovenstående parameter er det viktig at politi- og lensmannsetaten får mer igjen for pengene. Dansk politi gjennomførte for noen år tilbake en innkjøpseffektivisering med 10 % i reduksjon i kostnader. Dersom vi hadde oppnådd det samme ved inngåelse av husleiekontrakter, kunne politi- og lensmannsetaten fått en kostnadsreduksjon på anslagsvis kr 120 millioner pr år.

1000 innbyggere innen 2020.

Politiet må tilføres mer kompetanse

Norges Politilederlag mener derfor at politiet må tilføres kompetanse innen kontraktsinngåelse og innkjøp. Har vi den rette kompetanse på overordnet nivå? Har vi gode nok retningslinjer og prosedyrer når innkjøp blir foretatt? Får politidistriktene og særorgan den støtten og bistand fra PDMT og Politidirektoratet som de trenger på dette feltet?

Styrking av kompetansen sentralt er et godt virkemiddel. Ressursanalysen må brukes som et strategisk dokument, også innen innkjøp og kontraktsinngåelse. ■

ANNONSER

Framtidens politi: Den brede eller smale sti?

Av politiinspektør Ane Kvaal, Hordaland og politimester Bjørn Vandvik, Romerike

Grunnlaget for politiets framtidige organisering er i ferd med å legges. Et sentralt spørsmål det må tas stilling til er omfanget av oppgaveporteføljen politiet skal ha ansvaret for.

Vi kan i den forbindelse komme til å stå overfor et valg mellom ulike modeller eller sagt på en annen måte; en bred eller en smal sti. Som forvaltningsjefer i politiet er vi i denne sammenhengen ikke redde for å velge den brede...

Et regjeringsoppnevnt utvalg er i gang med å analysere utfordringene i politiet og skal blant annet vurdere politiets ressursbruk, prioriteringer og organisering. I debatten etter 22. juli-kommisjonens rapport har fokuset først og fremst vært på politiets beredskapsevne. Å beherske de skarpe situasjonene er essensielt for politiet. Likevel må vi kunne ha flere tanker i hodet samtidig. Politiet er samfunnets maktapparat i fredstid og skal sørge for lov og orden. I dag gjennomfører vi dette samfunnsoppdraget ved en bred tilnærming med ansvar for blant annet ordens- og redningstjeneste, straffeforfølgning, forvaltningsoppgaver og forebyggende virksomhet.

Bør vi i fremtiden også ha en slik bred tilnærming eller skal norsk politi konsentrere sin virksomhet rundt de tradisjonelle oppgavene som orden, redning og straffeforfølgning?

I diskusjonen er det naturlig å ta utgangspunkt i hovedformålet med politiets virksomhet slik det fremkommer i politiloven § 1: «Politiet skal gjennom forebyg-

Ane Kvaal, politiinspektør Hordaland politidistrikt.

gende, håndhevende, og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettsikkerhet, trygghet og alminnelig velferd for øvrig.»

Etter vår oppfatning er politiet best rustet til å gjøre denne jobben gjennom å ha ansvaret for en bred oppgaveportefølje som inkluderer de forvaltningsmessige gjøremålene.

De siste årene har politiet utviklet forvaltningsoppgavene til et effektivt verktøy for å forebygge kriminalitet. Flere og flere politidistrikt bruker saksfeltet mer aktivt til smart kriminalitetsforebygging i et proaktivt spor. Eksempelvis kan nevnes at våpenloven åpner for tilbakekallelse av våpen der innehaver ikke fyller kravene. Vegtrafikkloven gir politiet adgang til å inndra førerkort som bidrar til å få ned dødstallene i trafikken. Ved bruk av utlendingsloven utvises kriminelle personer. Til illustrasjon uttransporterte Oslo og Hordaland politidistrikter i annet halvår i fjor 211 utlendinger pågrepet i de åpne rusmiljøer. Disse personene var registrert med 859 straffesaker. Brukthandlerloven gir politiet hjemmel for å hindre omsetning av tyvgods og hvitvasking. Videre kan politiet med grunnlag i serveringsloven eller vaktvirksomhetsloven føre kontroll med utsteder hvor ordensforstyrrelser eller kriminelle handlinger erfaringsmessig finner

Bjørn Vandvik, politimester i Romerike.

sted. I Oslo og Bergen bidro tett samarbeid mellom kommunen og politiet til at flere utesteder ikke fikk fornyet tillatelse med den følge at antall ordensforstyrrelser og økonomisk kriminalitet ble redusert.

Tilnærmingen er enkel: For å få utstedt disse tillatelsene, stilles det gjerne krav til vandel, skikkethet, edruelighet eller tillit. Gjennom kontroll av hvem som til enhver tid bør inneha tillatelser til utøvelse av diverse virksomheter, hindrer vi effektivt at kriminelle handlinger skjer og fremmer trygghet for borgerne. På denne måten sparer vi både samfunnet og vår egen etat for stor ressursbruk ved å unngå etterforskning, irettesetting og bruk av fengselsplasser. En forvaltningsmessig sanksjon, i form av eksempelvis tilbakekall av førerkort eller våpenkort, er ofte mer følbart enn en strafferettslig reaksjon.

Dersom forvaltningsoppgavene legges til andre etater enn politiet, mister vi en betydelig kontaktflate mot den lovlige delen av publikum. Innbyggerundersøkelsen viste at de fleste kommer i kontakt med politiet ved søknad om pass og i trafikkontroller. Denne brede kontaktflaten gir politiet en enestående mulighet til å fremme kjennskap og bygge tillit, noe som bidrar til at publikum lettere understøtter vårt arbeid med tips og annen informasjon i kriminalitetsbekjempelsen. Vi vil også tape en stadig bedre samhandlings-

Politianalysen og sivil rettspleie

Politianalyseutvalget som la fram sin utredning (NOU 2013:9) den 19. juni har i sin anbefaling foreslått å fjerne de sivile gjøremål fra etaten, bortsett fra hovedstevnevitnefunksjonen. Det siste begrunner man med at dette gjøremålet «krever fysisk oppmøte lokalt for å utføre funksjonen, noe ingen annen etat i dag er organisert for å ivareta». Vi er av den formening at utvalget her har kommet i skade for å forenkle saken alvorlig, idet det selvfølgelig etter lovverket i dag er nødvendig med «fysisk oppmøte lokalt» når det gjelder en rekke av de sivile gjøremål.

Vi tar nedenfor inn det utvalget skriver om forslagene på dette saksområdet.

Klipp fra Politianalysen

11.4.3 Sivil rettspleie (side 98 ff)

Ingen av politiets sivilrettslige oppgaver er viktige for utførelse av politiets kjerneopp-gaver.

Alle de sivilrettslige oppgavene bør derfor overføres til andre etater, med unntak av hovedstevnevitne. Dette foreslås beholdt i politiet da det krever fysisk oppmøte lokalt for å utføre funksjonen, noe ingen annen etat i dag er organisert for å ivareta.

Tabell 11.5 Oversikt over mulige overføringer av sivil rettspleie og namsfunksjoner (se figur).

For en mer inngående vurdering av de enkelte oppgavene vises det til vedlegg 3. 11.5 Oppsummering og anbefalinger

Oppgave	Beholdt	Delvis beholdt	Ikke beholdt	Mulig ansvarlig etat
Utleggsforretninger			✓	Statens innkrevingsentral
Tvangssalg			✓	Statens innkrevingsentral
Tilbakeleveringsforretning			✓	Statens innkrevingsentral
Ulike tvangsdekningsforretninger			✓	Statens innkrevingsentral
Fravike fast eiendom			✓	Statens innkrevingsentral
Lensmannskjønn			✓	Jordskifteretten
Naturskadeskjønn			✓	Statens landbruksforvaltning
Sekretariatsfunksjon i forliksrådet			✓	Kommunalt
Gjeldsordning			✓	NAV-kontorene eller Statens innkrevingsentral
Hovedstevnevitne	✓			
Notarius publicus			✓	Domstolsadministrasjonen, evt. private virksomheter
Skiiftbehandling			✓	Tingretten delegerer til bobestyrere

Tabell 11.5 Oversikt over mulige overføringer av sivil rettspleie og namsfunksjoner:

Politiet har i dag en svært bred og omfattende oppgaveportefølje. Utvalget har definert politiets kjerneopp-gaver med grunnlag i politiloven § 1 og mener disse bør ligge til grunn for politiets oppgaver og prioriteringer fremover.

Etter utvalgets vurdering vanskelig-gjør dagens brede oppgavesett en riktig prioritering og effektiv løsning av politiets kjerneopp-gaver. Utdringene med det brede oppgavesettet er størst for det lokale politiet. Det er i distriktene og ved de små tjenestestedene at disse tilleggsopp-gavene trekker mest ressurser, og hvor konsekvensene for løsning av kjerneopp-gavene er størst.

Politiet skal først og fremst forebygge og bekjempe kriminalitet og skape trygghet for befolkningen. Det er på grunn av disse oppgavene vi har et politi. Hensynet til kjerneopp-gavene må derfor overstyre hensynet til tilleggsopp-gavene. Tilleggsopp-gavene skal også løses effektivt og med god nok kvalitet, men må ikke stå i veien for løsning av kjerneopp-gavene. Dagens tilleggsopp-gaver må heller ikke nødvendigvis løses av politiet.

Utvalget anbefaler at politiet i fremtiden gis et mer spisset oppgavesett, som i hovedsak avgrenses til oppgaver direkte knyttet til politiets kjerneopp-gaver, samt oppgaver som direkte understøtter løsning

arena med andre offentlige etater. Som fremholdt i Stortingsmelding nr 42 (2004–2005), om politiets rolle og opp-gaver, er det slik at en bred oppgaveportefølje automatisk gir bred kontaktflate også opp mot andre offentlige myndigheter og private aktører. Med god service og høy kvalitet ved utførelsen av forvaltningsopp-gavene får vi i tillegg et fornøyd publikum og godt omdømme. Slik styrkes politiets legitimitet. Ikke minst bygger de forvaltningsmessige gjøremål opp om politiets sivile preg. Vi må være til stede for hele befolkningen.

Ved en mer rendyrket modell risikerer vi også at den robuste nærpolitimodellen må lide på grunn av reduksjon av opp-gaver og følgelig færre politiarbeidsplasser lokalt. Dersom politiet får færre opp-gaver, mister etaten også ressurser. Det gjør oss mindre effektive i forhold til ressursutnyttelse på tvers innad i etaten. Også fleksibilitet i metodebruken mellom forvaltningssporet og straffesporet vil bli skadelidende. Det er endelig slik at de forvaltningsmessige opp-gavene må løses av noen. Hvorfor da endre et velfungerende system?

Den britiske parlamentarikeren Sir Robert Peel (1788–1850), som anses å være grunnleggeren for «the modern policing», sier i den siste av sine ni «Pee-lian principles of policing»: «*The test of police efficiency is the absence of crime and disorder, not the visible evidence of police action in dealing with it.*» Det er vanskelig å være uenig i dette. Forebygging gjennom forvaltning tilsier derfor at politiet også i fremtiden bør ha ansvaret for en bred oppgaveportefølje for å løse samfunnsoppdraget best mulig. Vi velger den brede stien. ■

av disse. Utvalget mener at dette bør være et prinsipielt utgangspunkt for utviklingen av politiets oppgavesett. Det bør derfor igangsettes nødvendig utredningsarbeid med sikte på å overføre oppgaver innen sivil rettspleie samt en hoveddel av forvaltningsoppgavene til andre etater. Dette vil være et viktig tiltak for å sikre både bedre kvalitet på løsningen av politiets kjerneoppgaver og å legge til rette for en effektivitet og god kvalitet i løsningen av tilleggsoppgavene.

Fra Vedlegg 3 (side 285 ff):

Utleggsforretning, tvangssalg, tilbakeleveringsforretning, ulike tvangsdekningsforretninger, fravike fast eiendom
Utvalget finner det hensiktsmessig å diskutere de ovenstående oppgavene under ett, fordi det er en stor grad av nærhet mellom dem.

Dagens situasjon

Namsmenn (dvs. politiet og namsfogdene der disse finnes) gjennomfører omtrent 220 000 utlegg per år. Tingretten er klageinstans over namsmannens beslutninger. Med dagens lovverk har Statens innkrevingssentral (SI) myndighet til å ta utlegg i alle formuesgoder, med unntak av løsøre. SI gjennomfører omtrent 210 000 utlegg per år. SI avholder cirka fire ganger så mange utleggsforretninger per årsverk, som i politiet. Årsaken er blant annet at SI har en automatisk trekkberegningsskema og maskinell rutine for trekk i lønn og trygd, i tillegg til langt høyere grad av spesialisering av personellet.

Vurdering

SI har med dagens lovverk myndighet til å ta utlegg i alle formuesgoder, med unntak av løsøre. Bakgrunnen for dette unntaket er at tvangsfullbyrdsloven forutsetter at løsøret skal besiktes før utlegg tas. Praxis i dag er imidlertid at nær alle utlegg i løsøre avholdes som kontorforretning på bakgrunn av registeropplysninger. De samme registeropplysningene er tilgjengelig for SI, som dermed kunne overtatt disse utleggene. I og med at namsmenn og SI benytter samme IT-system, er det ingen tekniske utfordringer knyttet til å overføre denne oppgaven til SI.

Det kan være betydelige gevinster ved å overføre denne delen av namsmann-

funksjonen til SI, under dette strategiske gevinster knyttet til sentralisering, som likebehandling, betydelige styringsmessige gevinster og betydelige produktivitets- og effektivitetsgevinster. Fordi SI kan gjennomføre et høyere antall utlegg per årsverk, kan SI utføre alle utlegg for politiet mot en overføring på omtrent 70 årsverk, og dermed frigjøre rundt 230 årsverk til andre gjøremål i politiet. Det vil kreve en mindre lovendring for å legge til rette for at SI kan gjennomføre utlegg i løsøre. Alternativt kan politiet kobles inn ved behov i de tilfellene der besiktelse er nødvendig.

Utleggsforretninger, tvangssalg, tilbakeleveringsforretninger, ulike tvangsdekningsforretninger og ansvaret for å fravike fast eiendom kan legges til SI. SI kan gis myndighet og ansvar for å kreve inn løsøre for private aktører, på samme måte som Kronofogdemyndigheten i Sverige.

Lensmannsskjønn

Dagens situasjon

Politiet administrerer en rekke skjønn, dette er hjemlet i 22 særlover. 18 av disse skjønnene har en eller annen tilknytning til fast eiendom. F.eks. skal omkostningsfordelingen ved vedlikehold av gjerde mellom naboer, etter grannegjerdeloven (naboloven), avgjøres ved lensmannsskjønn. Lensmannsskjønn går i hovedsak ut på å motta og vurdere begjæring, varsle partene, oppnevne skjønnsmenn, samt gjennomføre skjønnet med parts- og vitneavhør og eventuell befarung.

Vurdering

Politiet har ingen formell kompetanse for å drive med skjønn. Dette er oppgaver som havnet hos lensmannen eller underfogden/namsmannen i mangel på andre gode løsninger. Organisatorisk ligger skjønn meget langt fra politiets kjerneoppgaver. De fleste eller alle skjønn som er knyttet til fast eiendom, kan overføres til jordskifterettene, i tråd med Domstolsadministrasjonens anbefaling.

Naturskadeskjønn

Dagens situasjon

Erstatningsgrunnlaget for en naturskade ble i 2009 i 2/3 av sakene fastsatt ved en taksering av kostnadene for gjenoppretting av skaden ved et lensmannsskjønn.

Av de sakene som behandles ved lensmannsskjønn, går cirka 2 pst., eller 10–20 saker årlig, til overskjønn ved tingretten etter begjæring fra en av partene.

Vurdering

Politiet har ingen formell kompetanse for å drive med skjønn. Dette er oppgaver som havnet hos lensmannen eller underfogden/namsmannen i mangel på andre gode løsninger. Organisatorisk ligger skjønn meget langt fra politiets kjerneoppgaver. Statens landbruksforvaltning la i 2009 frem forslag til ny lov om erstatning for naturskader. Det foreslås at det skal etableres en nasjonal nemnd for behandling av naturskadesaker. Der det er behov for konkret verdsetting, skal Fylkesmannen oppnevne en lokal takstmann. Loven er ennå ikke vedtatt. Statens landbruksforvaltning kan overta ansvaret for naturskadeskjønnene.

Sekretariatsfunksjon i forlikrådet

Dagens situasjon

I fase II av politireformen i 2005 ble ansvaret for sekretariatsfunksjonen i forlikrådet overført fra kommunene til politiet. Forlikrådene administreres lokalt av politiet (namsfogdene i de største byene), som også er sekretariat og saksforbereder. Fylkesmannen skal føre tilsyn med forlikrådets virksomhet. I dag finnes det forlikråd i de aller fleste kommunene, slik at det i dag er omtrent 400 forlikråd til sammen.

Vurdering

Domstolsadministrasjonen har i sitt notat¹⁰⁴ redegjort for at et stort antall forlikråd ikke er hensiktsmessig, verken ressursmessig eller for brukerne. Videre har Domstolsadministrasjonen uttalt at det ikke er hensiktsmessig å bruke politiet som sekretariat for en domstol. Utvalget støtter seg til dette. Politiets kompetanse gjelder i svært liten grad sivile tvistemål. I tillegg får politiet en uheldig rolleblanding mellom å administrere forlikrådene og som namsmann å kreve inn de kravene forlikrådene avsier dom på.

Ansvaret for sekretariatsfunksjonen i forlikrådet kan tilbakeføres til kommunene, der det lå frem til 2005. Kommunene oppnevner meddommere til tingrett og

lagmannsrett og har systemene og kompetansen som trengs for å rekruttere personer til sekretariatet i forliksrådet.

Gjeldsordning

Dagens situasjon

Politiet har som namsmann betydelige oppgaver etter gjeldsordningsloven. Namsmannen mottar søknader om gjeldsforhandling eller tvungen gjeldsordning, har veilednings- og undersøkelsesplikt og en rekke andre oppgaver.

Vurdering

Dette bør være et lokalt tilbud fordi det er samfunnsmessig viktig at dette beholdes som et lavterskeltilbud. Kommunen har tilstrekkelig lokal tilstedeværelse til å ivareta dette ønsket. Oppgaven kan legges inn som en del av NAV. Eventuelt kan oppgaven digitaliseres i større grad enn i dag, og da kunne SI, eventuelt i samarbeid med lokale rettsentre, ivarett sakene.

SI har i dag en egen administrativ enhet som bare arbeider med gjeldsordningssaker, og er i praksis involvert i ca. 2/3 av alle gjeldsordningssaker etter gjeldsordningsloven.

Dette er ikke et fagområde av typisk politisk karakter, og det er grunn til å sette et stort spørsmålstegn ved både kompetansen og muligheten for mengdetrening slik dette løses av politiet i dag. Både NAV og SI har en faglig nærhet som ligger nærmere dette fagfeltet enn politiet. NAV eller SI kan ta ansvaret for gjeldsordninger og ivareta dette på en bedre måte enn politiet kan i dag.

Hovedstevnevitne

Dagens situasjon

I medhold av domstolsloven er lensmannen hovedstevnevitne i lensmannsdistriktene. Oppgaven er å utføre forkynnelser av dokumenter som ikke forkynnes per post.

Vurdering

Utførelse av denne oppgaven krever fysisk oppmøte for å utføre forkynnelsen. I en del tilfeller er dette i forbindelse med straffesaker, hvor det er viktig for politiet å ha kontroll på utførelsen av oppgaven. Videre er det i dag ingen offentlig etat som er organisert for å kunne drive oppsøkende virksomhet med fysisk oppmøte over hele landet. Politiet bør derfor fortsatt ha denne oppgaven. Det kan dog vurderes om forkynnelse av sivile søksmål bør utføres av private aktører ut fra en vurdering av at dette ikke er en offentlig oppgave.

Notarius publicus

Dagens situasjon

Lensmannen har begrenset kompetanse som notarius publicus i medhold av lov om notarius publicus og tilhørende forskrift. Blant oppgavene er bekreftelse av underskrifter på dokumenter, bekreftelse av rett kopi og utstedelse av attester, samt å motta forsikring eller tilsvarende erklæring i forbindelse med slike saker. Det er i dag mulig å få slik bekreftelse av alle advokater med bevilling.

Vurdering

Denne tjenesten er tilgjengelig for publikum ved alle domstoler i Norge og utfø-

res der av staten uten kostnad for befolkningen. Videre kan publikum velge å benytte en privatpraktiserende advokat mot et eventuelt gebyr, slik det gjøres i Sverige. Det finnes i tillegg ordninger for fri rettshjelp for dem som måtte ha behov for dette. Denne oppgaven kan politiet slutte å utføre ettersom den er tilgjengelig for publikum gjennom andre offentlige og private aktører.

Skiftebehandling

Dagens situasjon

Lensmannen bistår tingretten og bobestyrer med registrering og verdsetting av aktiva i konkursbo, dødsbo og ved skilsmisse der hvor tingretten har offentlig skifte. Spesielt arbeidet med konkursbo kan være omfattende og arbeidskrevende. Lensmannen mottar alle dødsfallmeldinger i sitt distrikt, fører dødsfallprotokoll for kommunen og innberetter dødsfallet til tingretten, kirkegårdsmyndighet, folkeregisteret mv. I arbeidet inngår også å innhente opplysninger om arvemessige og økonomiske forhold. I forbindelse med mottak av dødsfallmeldingene utfører lensmannen en rekke veiledningsoppgaver for mennesker i en vanskelig livssituasjon, som veiledning om valg av skifteform mv.

Vurdering

Dette utføres i praksis av bobestyrere i dag, og administrasjonen av denne oppgaven trenger ikke ligge i politiet. Politiet vil kunne bistå bobestyrer der dette er nødvendig, i henhold til bistandsinstruks. Skiftebehandling kan overføres til Domstolsadministrasjonen. ■

ANNONSE

Tar over etter Stuberg

Her er vår nye redaktør

Tekst og foto: Lene Bovim

Geir Krogh er nytilsatt som forbundssekretær i Norges Politilederlag og overtar fra 1. juli en del av oppgavene til Svein Stuberg. Blant annet jobben som redaktør for bladet.

Geir Krogh har permisjon fra stillingen som politistasjonssjef ved Follo politistasjon i Follo. Det er sikkert allerede godt kjent for de fleste at han har hatt en tett relasjon til Norges Politilederlag gjennom mange år allerede.

Han har hatt en sentral rolle i arbeidet med å utvikle hjemmesiden, www.politilederen.no, som han har drif- tet de siste fem årene. – Jeg ble engasjert inn i Politilederlagets «ny giv»-satsing i 2008–09. Formålet var bl.a. å gi Norges Politilederlag en ansiktsløfting. Hjemmesidene ble utviklet, og vi fikk en ny grafisk profil, forteller Krogh.

Liker å formidle

– Jeg er glad i å formidle, noe jeg har med meg fra tiden da jeg var etterforskningsleder og var i retten for å formidle bevis. Jeg var den gang opptatt av å gjøre det på forståelig og etterrettelig vis – og på en tillitsfull måte, sier Krogh.

Han har allerede bidratt med en rekke artikler i Lensmannsbladet Politilederen. – Jeg lærer noe nytt for hver sak jeg skriver for bladet, sier han fornøyd.

I forbindelse med 100 års markeringen av delingen av Ås og Frogn lensmannsdistrikter hjemme i Follo i 2005, fikk Krogh i oppdrag å skrive en jubileumsbok, kalt «Lensmennene i Ås og Frogn – fra kongens mann til bygdas lensmann». Arbeidet med boka gav mersmak, selv om det paradoksalt bare tok fire år før distriktene igjen var sammenslått.

Den ene trer litt tilbake og den andre trer fram. Svein Stuberg (til venstre) og Geir Krogh er begge godt fornøyd med sine nye roller, og gleder seg til å fortsette samarbeidet, som nå tar litt nye former.

Større mulighet for påvirkning

Krogh meldte seg inn i Politilederlaget da han fikk stillingen som lensmann i Ås i 2002. Han var senere prosjektleder for OU-prosessen «Follo – fremtidens politi». Etter omorganiseringen i politidistriktet fikk han jobb som politistasjonssjef ved Follo politistasjon.

Nå som politiuniformen midlertidig – i følge ham selv, er lagt på vent, er han med sin nye rolle kommet enda tettere på de store begivenhetens sentrum.

– Det er veldig mye som skjer nå sentralt, og jeg takket ja til denne jobben mye på grunn av muligheten jeg så til å kunne være med og påvirke.

Han er takknemlig for at Svein Stuberg fortsatt vil ha en rolle i lederlaget. – Han har en uvurderlig kompetanse innen personaljuss og sivile gjøremål. Jeg vil ikke klare å erstatte ham på disse feltene, fastslår Krogh.

Mer fokus på kommunikasjon

Mens Svein Stuberg fortsetter med å holde tak i sine spesialistområder for Norges Politilederlag, får Geir Krogh slippe til med sine ideer på de områdene som trigger ham mest: Formidling.

– Kommunikasjonskanalene våre, hjemmesiden og medlemsbladet, har vært drifet litt fra dag til dag. Vi har klart å henge noenlunde med i tiden og utnyttet de mulighetene vi har sett dukke opp. Jeg har lyst til å se litt mer strategisk på kommunikasjonsbiten, røper Krogh.

Det går i første omgang ut på å utnytte potensialet som allerede finnes i Politilederlaget bedre. – Hva har vi muligheten til å håndtere med de ressursene vi har? Vi får prøve oss frem litt, tenker han høyt.

– Både hjemmesiden og medlemsbladet har behov for å være i stadig utvikling. Dessuten har vi den nye formidlingsplattformen, de sosiale mediene. Vi må utarbeide en kommunikasjonsstrategi og jobbe målrettet etter den. ■

Slutter som generalsekretær i Norges Politilederlag

Skal studere på Blindern

Tekst og foto: Lene Bovim

Svein Stuberg er en institusjon i Norges politilederlag – en viktig del av vår organisasjons identitet. Etter 37 år overlater han nå stolen til nye krefter. Men 72-åringen har ingen umiddelbare planer om å bli pensjonist på heltid.

– Det blir rart å slutte. Dette har jo vært livet mitt, konstaterer Svein Stuberg. Han kan se tilbake på en lang og innholdsrik karriere som støttespiller for politilederne.

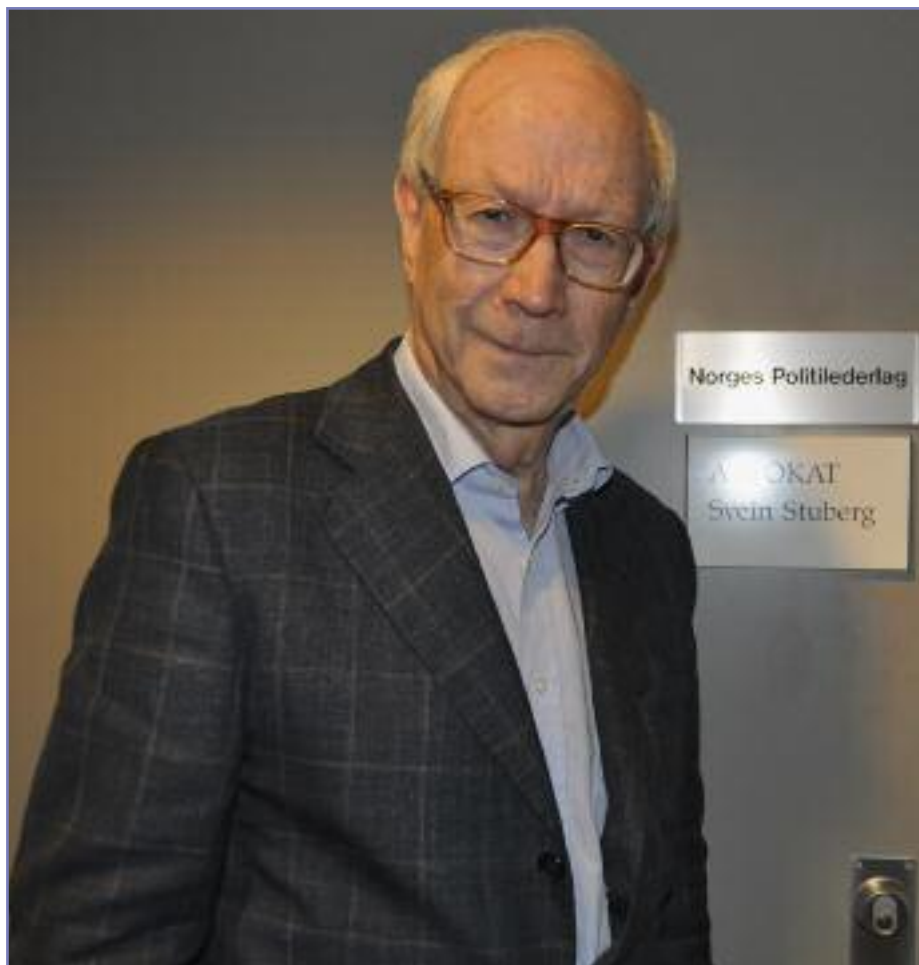
Å tre av midt i dramatikken rundt Politianalysen føles også veldig spesielt. Vi står midt i en viktig milepæl i norsk politis historie. Humlegård har brettet opp ermene og mobiliserer etaten til å møte framtiden målrettet og med motivasjon for dramatiske endringer.

Den største omorganiseringen i politiets historie står nå på trappene. Og det sier ikke lite – politireformer og omorganiseringer har preget politiet i de aller fleste av Stubergs nær 40 år lange fartstid i Politilederlaget. Det som nå skjer, vil ha stor innflytelse på spesielt lederstrukturen i etaten. Ja, det er en rar og unaturlig følelse for Stuberg å brette ermene ned...

Brenner for nærpolitiet

– Lensmannsetaten har på mange måter evnet å tilpasse seg tiden i takt med samfunnsutviklingen. På tross av at de siste 25 årene har vært preget av endringsprosesser. Det har ikke vært stabilitet. Det har vært et kjørt av sammenslåinger av distrikter og endring av gjøremål, oppsummerer Stuberg.

Han har et bankende hjerte for distrik-

Svein Stuberg utenfor kontoret i Brugata 19. – Jeg forsvinner ikke helt ut av lokalene. Fortsatt vil jeg ha en liten rolle i lederlaget innenfor mine spesialistområder, avslører han.

tene. – Vi må ikke bli et utrykningspolitiet, et actionpolitiet som kommer kun etter at ting er skjedd. Nærpolitiet må fortsatt være en bærebjelke i tryggingen av samfunnet, påpeker han.

Før i tiden var lensmannen på døra til folk i ulike ærend og hadde god oversikt over hvem som bodde i distriktet. – Relasjonen til innbyggerne var tettere før. Å miste denne, vil være et tap i forhold til etterretning og forebygging, sier Stuberg. Jeg har mange ganger tenkt på gamle lensmann Mageli på Rena de siste par årene – uten å ville utdype det nærmere.

– Det er et paradoks at trenden nå går i retning av mer sentralisering. Mens utviklingen i datateknologien gjør det

mulig å åpne opp for det motsatte – en styrking av distriktene. Elektronisk samhandling gjør kommunikasjonen lettere, og vil være et nyttig bidrag til å holde liv i en del av lensmannskontorene.

– Men vi må ikke bli for teknologiske heller. Vi mister mye ved dette «ansiktsløse» samfunnet, advarer han.

Ønsker en ryddigere og mer ensartet struktur

Stuberg er opptatt av at neste reform må være ryddig. –Til nå har det vært drevet omorganiseringer i politiet nærmest fullstendig uten overordnet styring. Det har resultert i forskjellige løsninger i politidistriktene. Noen har i realiteten slått

sammen lensmannskontorer uten at det har vært formalisert. På andre områder igjen har politimestrene vært nærmest vingeklippt der de burde hatt mer handlingsrom, mener Stuberg.

Han er spent på veien videre for norsk politi, men har ikke latt seg skremme av den dramatiske retorikken. –Jeg har mange ganger lurt på om forholdene er så dårlige i politiet som det gis inntrykk av. Jeg våger å påstå at vi har en god politio- og lensmannsetat. Det utøves mye godt politiarbeid hver dag – og mye god politiledelse, på tross av stadig større krav og forventninger.

Utvidet porteføljen

I 2003 fikk lederlaget nytt navn; Norges lensmannslag ble Norges lensmanns- og politilederlag. I 2008 ble det enda en navneendring, til Norges Politilederlag.

Navnebyttene indikerer at laget har endret fokus og fått med flere medlemsgrupperinger. Nå er det ledelse i videre forstand som er hovedtema.

Den avtroppende generalsekretæren har tro på at laget vil vokse. Han mener det er mest ryddig for hele etaten at lederne i politiet har sin egen interesseorganisasjon.

– Jeg har vært opptatt av at lederlaget skal være relevant for medlemmene. At det skal være ryddighet i forhold til hvilken rolle våre medlemmer har i politiet, at de er arbeidsgiverens representanter.

Mild i form, sterk i sak

På lagets landsmøte i 1978 vanket det ros fra justisminister Inger Louise Valle, som omtale lensmannslaget som mild i form, sterk i sak. En hedersbemerkning som Stuberg og de ulike lederne i laget har holdt fast ved som rettesnor gjennom årenes løp.

Det var tilfældigheter som brakte Stuberg – lensmannssønnen fra Snåsa – inn i jobben som generalsekretær. Han jobbet som departementsjurist da hans far, lensmannen, ringte med en sterk oppfordring til sønnen om å søke på stillingen som

God kjemi: Svein Stuberg og lederlagets leder, Jonny Nauste har jobbet sammen i mange år. – Jonny er et menneske jeg setter umåtelig stor pris på, sier Stuberg.

generalsekretær etter at Finn Barkenæs skulle slutte i stillingen til fordel for jobben som statsadvokat.

Interessant og dynamisk jobb

Som nytilsatt havnet han midt i den store omveltningen med nytt avlønningssystem for lensmenn. Det var mange som var misfornøyde med å miste det gamle avlønningssystemet. Biinntektene forsvant og lensmennene fikk fastlønn.

Det har vært mange sjøslag etter dette – blant annet da lensmannsetaten og politietaten ble slått sammen og lensmennene ble underlagt politimestrene i stedet for fylkesmennene. Så har det vært endringer i gjøremål. Stubergs rolle som generalsekretær har resultert i utstrakt møtevirksomhet med departement og senere direktorat. Det har vært mye reising og mange treffpunkt med spennende og kunnskapsrike folk ute i distriktene. Stuberg har stortrivdes.

Gir seg ikke helt

I 1991 mente han hatt det var på tide med et karrierebytte. Han ville drive sin egen advokatvirksomhet. – Så kom vi til en ordning hvor jeg delte meg. Og det

bidro til at jeg fortsatte. Det har vært en praktisk og god løsning for begge parter, sier Stuberg.

Advokatbevillingen har han tenkt å ta med seg videre. Han er ikke moden for å bli pensjonist på heltid. Han vil fortsatt ha en liten rolle i Norges Politilederlag, blant annet holde tak i sivile gjøremålsidene i bladet.

Men litt pensjonist blir han. Hytta i Øystre Slidre skal få en oppgradering. Hagen på Slemdal skal perfektioneres – han trives godt med hagearbeid. Det blir vel også tid til noen flere fisketurer i hjemtraktene i Snåsa. Kona Sidsel og han vil utvide reiseaktiviteten – nettopp kommet tilbake fra Budapest planlegges nå en tur til Skåne og Kalmar for bl.a. å studere litt nærmere Kalmarunionens fødested. Og til høsten har han planer om å begynne å studere!

– Jeg må få tak i en oversikt over høstens forelesninger på Blindern. Jeg har lyst til å studere statsvitenskap og historie. Norsk historie, unionstiden med Sverige, er spennende, sier Svein Stuberg entusiastisk.

Men først venter altså Svein Stubergs lille oase – hagen på Slemdal. ■

Politianalysen: Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer

Politianalysen (NOU 2013:9) ble onsdag 19. juni overlevert statsråd Grete Faremo. Dette er den grundigste gjennomgangen av norsk politi som noen gang har blitt gjennomført. – Analysen er et meget godt dokument i den videre prosessen for å skape ett politi for fremtiden, sier Jonny Nauste, leder av Norges Politilederlag.

Røksundutvalget forslår en strukturreform og kvalitetsreform for politi- og lensmannsetaten.

Strukturreform

Utfordringene i fremtiden er å sikre tilstedeværelsen av et kompetent og effektivt lokalt politi der befolkningen bor og samtidig utvikle robuste spesialistmiljøer, forklarte Røksund. Hensikten med strukturrendringene er derfor å frigjøre ressurser til kjerneoppgaver og legge til rette for robuste driftsenheter og fagmiljøer. Konkret foreslår utvalget en reduksjon av antall politidistrikter fra dagens 27 til 6. Begrunnelsen er å utvikles og bevares større og mer robuste spesialistmiljøer og – funksjoner. Det anbefales også at det blir en enhetlig intern organisering.

Videre mener utvalget at den lokale strukturen må styrkes gjennom økt bemanning og færre små enheter. Konkret foreslår de en reduksjon av antall lensmannskontor og politistasjoner fra 354 til 210.

I tillegg foreslår utvalget å fjerne politiets tilleggsoppgaver fordi de binder opp for mye ressurser og trekker oppmerksomheten vekk fra kjerneoppgavene. Det fore-

Justis- og beredskapsminister Grete Faremo og utvalgsleder Arne Røksund svarte på spørsmål om Politianalysen.

slås igangsatt et utredningsarbeid med sikte på å overføre oppgavene innen sivil rettspleie og en hoveddel av forvaltningsoppgavene til andre etater og virksomheter.

Utvalget anbefaler videre at beslutningsfullmakten til endringer av politistasjons- og lensmannsdistrikter blir overført til Politidirektoratet. Endringer bør reguleres i forhold til krav til responstid, tilgjengelighet, konsekvensanalyse og på bakgrunn av lokale uttalelser. Videre skal også særorganene og Politihøgskolen og PDMT under lupen i form av utredninger av endringer og reorganiseringer. Utvalget anbefaler at Politidirektoratet får en sterkere styring, samtidig som det bør utvikles videre til å ta et helhetlig ansvar for strategisk utvikling og ledelse av etaten.

Kvalitetsreform

Kvalitetsreformen har som formål å utvikle et kunnskapsbasert og effektivt politi med evne til kontinuerlig forbedring og utvikling. Reformen er delt i to

hovedtiltak, bedre og styrket ledelse og bedre kvalitet og prestasjoner.

Bedre og styrket ledelse handler bl.a. om rolleavklaringer mellom Politidirektoratet, særorgan og Justis- og beredskapsdepartementet. Videre handler det om utvidelse av Politidirektoratets fullmakter og utvikling av en strategisk ledergruppe for etaten. Det handler også om tydeligere krav og forventninger til politiets ledere, herunder standardisering av lederutvelgelse og -utvikling.

Bedre kvalitet og prestasjoner handler om mer strategisk styring av teknologiutviklingen i etaten, særlig inne det politioperative området. Videre anbefales det innføring av prestasjonsledelse med tydelige målsettinger og krav, måling og oppfølging av resultater. Mer kunnskapsbaserte løsninger basert på analyse og standardiserte arbeidsmetoder basert på best praksis anbefales også.

Videre foreslås det strategisk kompetanse- og lederutvikling gjennom kompetanse- og karriereplaner og økt vekt på eksternt rekruttering av spisskompetanse.

Forslagene i kvalitetsreformen ligger i all hovedsak innenfor fullmaktene og den myndigheten politiet allerede har og utvalget anbefaler derfor at de iverksettes omgående. De anbefaler også en samling av disse endringene og Endringsprogrammet til en helhetlig reformportefølje for etaten.

Usikker på om det er riktig å fjerne de sivile gjøremålene

- Vi er enig i at strukturelle endringer må skje, både når det gjelder politidistrikt og driftsenheter, sier Nauste. Antallet må vi komme tilbake til. Vi er usikre på om det er riktig å fjerne de sivile gjøremålene og forvaltningsoppgaver fra politiet. – De gir politiet et sivilt preg, kontakt med publikum og saksbehandlerne er en ressurs, som også gjør andre oppgaver, påpeker Nauste.

Norges Politilederlag er på linje med rapporten og enige i at det er viktig å forbedre styrings- og ledelsesprosesser. - Politidirektøren og de øvrige lederne i politiet må få rammevilkår til å utøve strategisk ledelse, sier Jonny Nauste.

Nauste roser utvalget ved leder, departementsråd Arne Røksund i Fiskeri- og kystdepartementet, og de andre i medlemmene i utvalget, for et godt stykke arbeid, med mange interessante funn og godt begrunnede anbefalinger.

Leder og nestleder i Norges Politilederlag møtte sammen med de andre personellorganisasjonene for å følge overleveringen av Politianalysen.

Politidirektør Humlegård i samtale med Arne Røksund før fremleggelsen av Politianalysen.

Prossesen videre

Grete Faremo takket Arne Røksund for rapporten og kunne opplyse at det er lagt opp til en tre måneders høring med frist 1. oktober. Hun ønsket en bred involvering og regnet med at det ville bli et stort engasjement. Hun la imidlertid til at mange av forslagene ikke krever politisk behandling og kan følges opp av politidirektoratet direkte.

Slik vi har forstått det er planen å fremme endringsforslagene i en egen

stortingsmelding neste vår, antagelig i mars 2014. Det vil antagelig ikke bli bevilget økonomiske midler til gjennomføringen før i budsjettet for 2015.

Norges Politilederlag skal ha en god prosess videre. Lokallagene skal komme med sine høringsuttalelser før styret gir sitt høringsvar.

– Vi håper at det blir tatt en politisk beslutning i løpet av våren 2014 og at arbeidet fører frem til ett politi som løser sine oppgaver bedre enn i dag, og skaper ro, orden og trygghet i lokalsamfunnet, sier Jonny Nauste.

Justis- og beredskapsminister Grete Faremo orienterte om prosessen videre.

Mentoringprogram i Møre og Romsdal

Tekst og foto av Ann Camilla Bostad

Sunnmøre politidistrikt og Nordmøre og Romsdal politidistrikt har i samarbeid etablert et mentoringprogram for å videreutvikle nye ledere og nøkkelmedarbeidere. – Vi bruker erfarne ledere som mentorer som deler egen erfaring og veileder adepten i en utviklingsprosess, sier politimester Jon Steven Hasseldal i Sunnmøre politidistrikt.

Sunnmøre politidistrikt besluttet for to år siden å etablere en rekke tiltak for å videreutvikle lederkompetansen i distriktet. Et av tiltakene var å etablere et mentoringprogram. Dette ble et samarbeidsprosjekt med nabolitidistriktet og i tillegg mottok distriktene støtte fra Difi til å gjennomføre mentoringprogrammet. Mentoringprogrammet er basert på et faglig opplegg i regi av lederutviklingsselskapet AFF.

Stor interesse for å delta

Det er 20 adepter og 20 mentorer som deltar i programmet, fordelt på de to distriktene. Til sammen er det 40 deltakere fra de to politidistriktene i Møre og Romsdal fylke.

– Vi mottok nærmere 45 søkere fra nytilsatte ledere og kandidater som ønsker å styrke seg til eventuelle fremtidige lederstillinger, noe vi opplevde som svært positivt, sier lokal prosjektleder for mentoringprogrammet og personalrådgiver Ann Camilla Bostad i Sunnmøre politidistrikt.

Vi hadde kun plass til 20 adepter og mottok over det dobbelte av søkere, det viser at det er stor interesse for videreutvikling innen ledelse. Hun forteller videre at de

hadde en omfattende utvelgelsesprosess og deretter gjennomførte AFF et intervju med kandidatene før de ble koblet med en mentor.

Individuelle utviklingsplaner

I januar var det duket for første samling og andre samling ble gjennomført i april. Mellom samlingene skal mentor og adept møtes månedlig. Adeptene laget i oppstartsfasen en egen utviklingsplan med fastsatte mål i samarbeid med nærmeste leder. På samlingene som ledes av AFF tas det opp aktuelle tema innen ledelse og det legges vekt på at deltakerne skal etterleve politi- og lensmannsetatens lederplattform. Det legges stor vekt på en god utviklingsdialog og hvordan adeptene skal utvikle bedre ferdighet i å strategisk bruke åpne/lukkede spørsmål, refleksjon, oppsummering, gjennomføre endringer og dilemmatrening.

I møte med mentor skal adepten diskutere aktuelle problemstillinger og case som er relevante i lederrollen. Tilbakemeldingene både fra mentorene og adeptene har vært positive, deltakerne sier de opplever programmet som utviklende og en god læringsprosess.

God ledelse gir bedre resultat

– Med å utvikle lederkompetansen i distriktet styrker vi lederferdighetene og skape bedre forståelse for ledelse som fag,

Elin Mortensen fra AFF ledet den første samlingen i Møre og Romsdal.

noe som vil bidra til bedre resultatoppnåelse og være positivt for arbeidsmiljøet, mener politimester Hasseldal.

Han er selv mentor til en av deltakerne og sier videre at han opplever rollen som mentor både utviklende og lærerik.

– Som mentor må du stadig evaluere deg selv og hvordan du fremstår både i lederrollen og som mentor. En mentor er ikke bare en læremester for adepten, men en sparringspartner som også vil erfarer utfordringer og utvikling.

– Samtidig oppleves det som svært positivt at vi har fått til et samarbeid med nabolitidistriktet. Vi utveksler erfaringer og skaper gode relasjoner, sier Hasseldal.

Mentoringprogrammet skal ha flere samlinger med AFF frem til januar 2014 og mentorene og adeptene møtes jevnlig til utviklingssamtaler. ■

Deltagerne fulgte nøye med på samlingen med AFF.

Fra ledersamlingen:

Tar sats mot framtidens politi

Tekst og foto av Lene Bovim

Oppgradering av politiets IKT-system har vært under planlegging lenge. Det har vært en reise fra fornyelse av straffesakssystemene til videreutvikling av politiet. Johan Skutle og Ida Melbo Øystese var på ledersamlingen for å fortelle om Merverdiprogrammet.

Med en ramme på hele 2,4 milliarder kroner skal norsk politi få et gedigent løft – både teknologisk og organisatorisk. Vi snakker om en av de største tiltakene i politiets historie.

Mannen som får ansvaret for både framdrift og milliarder, heter Johan Skutle. Han er ingeniørutdannet og har tung bakgrunn fra offshorebransjen. Er ansatt som programleder i Politidirektoratet, og er nå ansvarlig for politiets program for merverdi av kunnskap, ressurser og teknologi – Merverdiprogrammet, i POD. Merverdiprogrammets base er i lokalene til PDMT på Majorstua.

Navnet merverdi illustrerer at nye løsninger innen IKT vil gjøre det mulig å hente ut merverdi av politiets kunnskap, ressurser og teknologi.

Høsten 2012 ble konseptvalget for Merverdiprogrammet tatt i regjeringen. POD fikk gjennomslag for det mest omfattende konseptet, det som kostet mest penger, men som samtidig gir mest gevinster.

Neste milepæl er 1. oktober hvor forprosjektrapporten skal leveres til departementet. Rapporten skal sendes til eksterne kvalitetssikring. – Vi håper at resultatet av kvalitetssikringen skal være klar til regjeringens mars-konferanse. Vi håper på de store pengene i begynnelsen av 2015, sa Skutle.

Johan Skutle og Ida Melbo Øystese ga forsamlingen et innblikk i Merverdiprogrammets bakteppe og fremdrift.

Korte frister

Programmet omfatter store omlegginger og må deles opp i flere biter – prosjekter. Det første prosjektet er tenkt gjennomført i løpet av to år med oppstart i 2015. Det er mye som skal lages og testes i løpet av kort tid.

Det mest utfordrende blir å erstatte dagens løsninger. Få felles nasjonale løsninger hvor alle skal ha tilgang til alle dokumenter i alle saker. – Det store spenningsmomentet er om politiorganisasjonen er moden nok for å kunne utnytte de mulighetene den nye teknologien gir for en bedre polititjeneste. Vi i prosjektet har tro på en rask pubertet. Tiden for fornyelse er nå, og vi har planlagt godt, forsikret Skulte.

Må legge stein på stein

– Min jobb er å sørge for at vi har struktur, at vi jobber systematisk. Vi må ha et godt grunnlag, vise at vi kan levere.

Uten god planlegging, får vi ikke penger. Vi har ikke fått dem enda, vi må slåss for dem, forklarte Johan Skutle.

Rundt 50 personer jobber med Merverdiprogrammet per nå, i følge Skutle. Litt under halvparten kommer fra etaten. Den andre halvparten er eksterne folk fra et selskap med bred kompetanse på å kjøpe store IKT-omlegginger.

Komplekse utfordringer i etaten

Ida Melbo Øystese er ansatt i etatsledelse i POD som leder for virksomhetsutvikling i Merverdiprogrammet. Hun har permisjon fra stillingen som politiinspektør i Follo politidistrikt. Hun pekte på utfordringer i politietaten som er kartlagt gjennom mange samtaler med ansatte ute i politidistriktene: Vi har mangelfulle datasystemer, med mange ulike systemer som ikke snakker sammen. I tillegg er det utfordringer knyttet til nye forventninger i befolk-

ningen, helhetlig styring og visjon og retning.

– Den store visjonen er at politiet i større grad skal fungere og fremstå som ett politi. Har publikum alltid oppfattet oss som det? spurte Melbo Øystese. – Eller opplever mange at de blir kasterballe i sitt møte med politiet: «Dette er ikke min sak, du må snakke med den eller den...»

– Det er ikke gitt at vi har en rettslikhet i vår etat. Samme kriminalitet kan få ulik behandling i ulike politidistrikt, til og med også av og til innenfor samme distrikt fordi lensmannsdistriktene har ulik praksis.

Digital forventning

Digitale publikumstjenester skal være viktig plattform. Politiet har så vidt begynt i dag, flere politidistrikt er nå på twitter.

– Responsen fra publikum var overveldende og publikum forventet et elektronisk medium hvor det var mulig med dialog. Det betyr at vi er nødt til å ruste organisasjonen vår til å ta i mot dette. Det er ikke bare vi som setter premissene her. Når vi åpner for å anmelde saker på nett, må vi følge opp akkurat på samme måte som når noen kommer i vakta for å anmelde et straffbart forhold, påpekte Melbo Øystese.

Merverdiprogrammet gir politiet mer enn nye IT-løsninger

Gjennom Merverdiprogrammet har politiet utarbeidet et overordnet mål bilde for politiet. Politiet skal i større grad fungere og fremstå som ett politi. Vi skal utføre og ferdigstille en større mengde oppgaver på stedet, digitale tjenester skal være viktig plattform for politiets kontakt med borgerne. Og sist: Politiet

skal styrke sin evne til å drive kunnskapsstyrt kriminalitetsbekjempelse.

Ved hjelp av nye arbeidsmetoder og nye dataverktøy skal første patrulje på stedet løse en større del av oppdraget. All informasjon må være tilgjengelig der ute, slik at vi ikke trenger å dra til kontoret for å ha tilgang til informasjon og opprette saker. Gevinsten blir bedre bevismateriale, effektiv jobbing og ressursbesparende. Vi skal løse flere kriminalsaker!

En viktig oppgave blir å tydeliggjøre Mervediprogrammets relevans for hver enkelt. – Samfunnet skal få et politi som er tilpasset dagens teknologi og kriminalitetsutvikling, fastslo Melbo Øystese. – Merverdiprogrammet er motoren. Den motoren må brukes, vi skal bygge fremtidens politi. Det er bare å henge seg på! ■

ANNONSE

Fra ledersamlingen:

Omorganisering handler om mennesker

Tekst og foto av Lene Bovim

Hun hadde ansvaret og sto i frontlinjen under en av de største omorganiseringene i Norge – sammenslåingen av de fire sykehusene i Oslo. Tidligere sykehusdirektør ved Oslo universitetssykehus, Siri Hatlen, var invitert til ledersamlingen for å snakke om lederutfordringer ved store omstillinger.

Siri Hatlen har hatt lederstillinger og styreleder verv i en rekke store bedrifter i Norge. Hun er utdannet sivilingeniør og MBA og har sin lengste del av karrieren fra Statoil, hvor hun har hatt flere prosjektlederstillinger. Hatlen er i dag styreleder i det statlige eiendomsselskapet Entra Eiendom, Sevan Marine ASA, Teknologirådet og DNT Oslo og omegn.

Hun valgte Oslo universitetssykehus og sammenslåingene av sykehusene i Oslo som bakteppe for sitt foredrag, «Ledelse og omstilling av kunnskapsorganisasjoner – åpenhet, medvirkning og tillit».

– Da jeg ble spurt om å ta jobben som administrerende direktør ved Oslo universitetssykehus, spurte jeg meg selv: Er det mulig å lykkes? Har jeg de riktige forutsetningene for å lykkes? Hvorfor skal nettopp jeg ta denne jobben? Da jeg takket ja, hadde jeg bestemt meg for tre områder der jeg mente jeg kunne gjøre en forskjell. Dette kommuniserte jeg tydelig både oppover og nedover i organisasjonen som mine personlige mål som toppleder, forklarte Siri Hatlen.

Tre på topp-liste

Første prioritet var å bidra til å utvikle og etablere en god lederkultur. Videre aktivt å utvikle en åpenhetskultur. – Sist, men ikke minst, å ha fokus på pasientsikkerhet og avviksrapportering. Å fokusere på kvalitet, som er enda viktigere der det handler om pasienter, sa hun.

Fire store sykehus skulle bli til ett. Pasienttilbudet skulle stå i fokus. Det handlet om langt mer enn effektivisering og økonomigevinst. – Det handlet

om mennesker, om å få hver enkelt til å føle seg som en del av en samlet organisasjon. Det handlet om ledelse. Og utrolig mye om følelser, tilknytning og stolthet. Det var endringsprosesser på så mange plan. Det må du forstå og planlegge for. Du må ha ydmykhet for oppgaven, poengterte Hatlen.

For å gå inn i en jobb som endringsleder, må du ville det, tro på det, sette dine personlige mål og holde fast på dem. Du er avhengig av en egenmotivasjon når det stormer.

Hatlen samlet lederne ved sykehuset og sammen definerte de svar på spørsmålene «Hva vil vi at befolkningen skal si om oss noen år frem i tid? Hva vil vi de skal si at vi fikk til?» Hva betyr det å lykkes med denne oppgaven?

Må ha delmål

Når du leder store endringsprosjekter, bør du dele oppgaven opp i håndterbare biter. Ikke minst for å kunne kommunisere med organisasjonen. De store grepene blir for store og uoversiktlige og vanskelige å forholde seg til. Omorganiseringen er mer håndterbar når du kan si «derfra til dit» i løpet av det første året. Den samlede omstillingen ville pågå i mange år, det er for lenge for de fleste å forholde seg til.

– Vi jobbet med stramme planer og det var satt store krav fra eieren. Vi måtte stadig stoppe opp og si: Hva er det viktigste vi må gjøre, hva kan vi ikke la være å gjøre? Vi konsentrerte oss om tre-på-topp-listen hvert halvår. Av og til måtte vi ta diskusjonen: Hva er det aller viktigste? Du må velge bort masse ting du har lyst til å gjøre. Det er ikke sånn at du kan legge tilside daglig drift mens du omstiller. Omorganiseringen er *i tillegg til* jobben du har i det daglige, og det er kjempekrevene for de aller fleste, det blir lange dager.

IKT-utfordringer i offentlig sektor

– IKT er en gjenganger i offentlig sektor når gjelder omstilling. På oversiktskartet kan det av og til se ut som man tidligere

Tidligere sykehusdirektør ved Oslo universitetssykehus, Siri Hatlen, snakket om sine erfaringer som øverste leder da fire store sykehus skulle bli ett. – Vårt overordnede mål var å kunne gi det aller beste tilbudet i pasienthåndtering, sa hun.

har planlagt at man skal ha mest mulig ulike systemer. Å komme fra et sånt bilde til at alle systemer snakker sammen og henger sammen, er en krevende prosess, erfarte Hatlen. – Det krever god planlegging, oversikt over helheten og ikke minst mye opplæring.

Involvering og motivering er tidkrevende

– Når ansatte får bedre forståelse for hva som skal skje i en prosess, blir det så mye lettere å kommunisere. Det stilles store krav til medvirkning i norsk arbeidsliv. Det dreier seg etter min mening om mye mer enn kun å informere de tillitsvalgte og vernetjenesten, sa Hatlen.

Arbeidet med å sørge for en god medvirkningsprosess var svært tidkrevende for Hatlens lederkorps fordi det tar mye tid og innsats. Men det er ikke noe alternativ, innplassering og nedbemanningsprosesser må gjøres ordentlig av hensyn til de det gjelder, og for å unngå at saker havner i rettsapparatet. – Vi hadde i tillegg hyppige og uformelle møter med sentrale tillitsvalgte hvor vi delte informasjon og hadde fokus på tillit og respekt, forklarte hun.

Hatlen beskriver menneskene i dette forumet som hennes beste hjelpere. Det var etablert en toveiskommunikasjon i

Vi er klare!

Av **Politinspektør Kjell Johan Abrahamsen, leder FKS Vestfold PD**

Politiet har de siste årene måtte tåle mye kritikk. For oss som jobber i etaten fremstår mye av kritikken som uberettiget, men en del må vi nok også erkjenne er legitime anførsler. Nå må noe gjøres og vi må starte med oss selv.

Den siste tiden har det vært mye diskusjoner om «ukultur» i politiet. Mange av oss har nok hatt store problemer med å få helt grep om hva denne ukulturen egentlig består i. Jeg tror like fullt etaten vil være tjent med at vi tar dette på alvor. Det er gryende misnøye i deler av korpset. Mange prater om uklare ledere og for lite ressurser i forhold til arbeidsmengden. Min bekymring er at denne gryende misnøyen leder til mindre entusiasme overfor den viktige samfunnsoppgaven vi har.

Misnøye er skadelig

Jeg har ingen enkle svar på denne store utfordringen og det er iverksatt mange veldig gode og fornuftige prosesser og tiltak av politidirektoratet. Min oppfordring går til alle oss som er ansatt i denne fantastiske etaten. La oss starte med oss selv. Den potensielt skadelige misnøyespiralen må brytes. Vi må velge ikke å irritere oss over at tolkeutgifter må dekkes over eget driftsbudsjett, at vi ikke har kapasitet til å prioritere alle

straffesaker, at vi ikke alltid har det tekniske utstyret vi kunne ønske oss og at vi ikke har den lønnen vi mener vi fortjener.

Det er vanskelig å forklare hvorfor det er blitt slik og det skal erkjennes at også jeg i korte stunder henfaller til misnøyen. Kanskje er forklaringen at vi så sterkt ønsker det beste for norsk politi og publikum. Vi ser jo at med litt mer ressurser, med litt flere folk og med litt bedre utstyr, så kunne resultatet blitt så mye bedre. Jeg mener selvsagt ikke at politiet skal la være å kreve ressurser, men vi må ikke la det styre og dominere hverdagen vår – da blir det destruktivt.

Ingen grenser for hva vi kan få til

I stedet må vi velge å være stolte over det vi klarer å få til. Stadig flere utenlandske tyveribander blir tatt, smuglere tas annenhver dag, hundrevis av små og store oppdrag løses forbillig hver eneste dag og MC kriminelle drives fra skanse til skanse. Det er jo ingen grenser for hva politiet kan få til når vi velger det. Riksadvokaten sa det slik i siste utgave av Norsk Politi – «Politiet på det beste kan flytte fjell». Det er denne entusiasmen og gløden vi må gripe fatt i. Og det burde ikke være så vanskelig. Jeg kjenner ingen annen arbeidsplass hvor det er et så sterk ønske om å bidra, alle politifolk har et genuint ønske om å ta kriminelle. Det er et godt utgangspunkt for å skape gode resultater.

Artikkelforfatter Kjell Johan Abrahamsen (kilde: nrk.no).

Målrettet og kunnskapsbasert ledelse

Samtidig er det på grasrota et ønske om sterke, tydelige og visjonære ledere. På ledernivå må det kreves at man evner å prioritere og at man har et klart mål for sin virksomhet. Det sier seg jo selv at en etterforskningsavdeling bestående av typisk 13 etterforskere ikke kan forventes å oppklare all kriminalitet i en middelsstor norsk by. Men det forventes at ledelsen evner å prioritere slik at innsatsen i de utvalgte sakene blir målrettet og tilstrekkelig effektiv. For å identifisere de «riktige» sakene, må politiet arbeide kunnskapsbasert og med tilstrekkelig analytisk kompetanse. Det er også et lederansvar.

Vi er klare

Den største forventningen går likevel til politiets øverste ledelse. Politidirektoratet har igangsatt prosesser og kursen for norsk politi i ferd med å staves ut. Inntil videre starter vi med oss selv og gjør oss klare for marsjordren. Vi er klare, politidirektør Humlegård! ■

fortrolighet. Hun kunne fange opp ting før det smalt. De tillitsvalgte ga tilbakemeldinger på at også de følte seg bedre forberedt på ting som skulle skje i den omfattende prosessen og derved kunne gjøre sin jobb bedre.

Unngå at media fungerer som varslingskanal

Så var det dette med avvikrapporteringen. Som sykehusdirektør var Siri Hatlen opptatt av å få feil og mangler frem i dagen. Bedre det enn først å få

høre om avvik gjennom media eller via Helsetilsynet.

– Når ansatte ikke når frem via egen rapporteringslinje går de i sin frustrasjon til helsetilsynet eller media. Det er ikke en god løsning og tyder på for dårlig rapporteringskultur og oppfølging.

Hennes klare ambisjon var at rapporteringen skulle gå tjenestevei. Hun har filosofert mye over hvordan hun som sjef tar imot dårlige nyheter. Hvordan er kroppsspråket? – Jeg har bevisstgjort meg selv på å være like fornøyd når jeg tar imot dårlige

som gode nyheter, røpet hun. Bare slik er man troverdig på at man ønsker reell åpenhet, også om vanskelige saker.

Siri Hatlen ønsket politiet lykke til med den kommende omorganiseringen. – Endring koster. Men gir samtidig mye tilbake. Både for den enkelte, men også for samfunnet når det gjennomføres på en god og trygg måte.

Hun avsluttet med et sitat fra Charles Darwin: Det er ikke de sterkeste og mest intelligente som overlever, men de som best takler endringer. ■

Fra ledersamlingen:

Livlig møte med den fjerde statsmakt

Tekst og foto av Lene Bovim

Debattredaktør i VG, Elisabeth Skarsbø Moen, kom på ledersamlingen for å dele sitt syn på norsk politis rolle. Innlegget hennes, «Et politi i endring sett fra den fjerde statsmakt» frembrakte en engasjert diskusjon mellom henne og tilhørerne.

– 22. juli og det som ble avdekket i forhold til politiets innsats, er det som fortsatt preger pressens syn på politiet, innledet Elisabeth Skarsbø Moen.

– Rapportene om frykktulturen i politiet har gjort et sterkt inntrykk. Og jeg er veldig skeptisk til hemmelighold, som blant annet i rapporten til Gjørsv. Det er viktig at offentligheten får innsyn. Dere utfører oppgaver på vegne av samfunnet. Det er naturlig at samfunnet får muligheten til å evaluere hvordan oppgavene blir utført, fremholdt hun.

I følge Skarsbø Moen har den store avstanden mellom de to rapportene til Sønnerland-utvalget og Gjørsv-kommisjonen etterlatt et inntrykk av et politi som verner sine egne.

Svakere personvern for politifolk

– En politibetjent bør være forberedt på å kunne bli utsatt for kritikk. For tilliten i samfunnet, er det veldig viktig at det er åpenhet om hvordan oppgavene utføres, mente Skarsbø Moen.

– Du må ha god rolleforståelse når du jobber i en slik virksomhet. Du har en profesjonell rolle – og en personlig. Slik som i både Helsevesenet og blant oss journalister. Vi blir målt. Innbyggerne har forventninger til oss. En politibetjent må våge å gå inn i en situasjon med fare

for sitt eget liv og helse. Det må skapes et klima for at det er lov å gjøre feil. Og tåle å stå i det. Det handler om at man jobber på vegne av samfunnet.

Ting å ta tak i

– Sett fra pressens ståsted er det viktig at politiet er der når publikum trenger det. At det er flest politifolk på jobb når det skjer mest. Og at politiet måles på det som er relevant – hvor fort de rykker ut og hvordan de løser et oppdrag, sa VGs debattredaktør.

Skarsbø Moen pekte på andre forbedringspunkter, som bedre IKT-løsninger og mer effektivisering. – Jeg tror politiet må jobbe litt smartere. Vi vet at det skjer omtrent like mange væpnede ran innenfor et lite område på Grønland i Oslo som i resten av landet.

Opp mot diskusjonen om operativ tid for politihelikopteret, foreslo Skarsbø Moen å ta i bruk droner som et verktøy i kriminalitetsbekjempelsen.

– I respekt for den tiden vi lever i, mener jeg politiet må ta tak i sin egen pensjonsalder. Det virker ikke riktig at norsk politi skal ha så lav pensjonsalder, tatt i betraktning den gode helsa befolkningen har i dag. Det er dumt å bruke tung politikkompetanse til å jobbe for Securitas eller etterforske utroskapsaker, illustrerte hun.

Mange innspill fra salen

Da Skarsbø Moen etter innlegget åpnet for spørsmål, var det mange som kastet seg utpå. VG-redaktøren merket stort engasjement i forhold til politiledernes bekymring for medias søkelys på enkeltpersoner i politietaten.

Medias rolle som samarbeidspartner i forhold til å skape trygghet, ble også pekt på. – Vi har en rolle i forhold til ikke å skape unødige frykt hos befolkningen, bekreftet Skarsbø Moen. – Men medi-

Elisabeth Skarsbø Moen delte sine synspunkter på endringer i politiet på ledersamlingen på Gardermoen

enes rolle er ikke å fortelle om hvor mange barn som kom trygt på skolen, men hvor mange som ble påkjørt.

På rett vei

Skarsbø Moen, som selv har lederutdannelse, påpekte viktigheten av at lokalbefolkningen opplever tydelige politiledere som tør å delta i debatter. – Jeg håper vi får se mer av dette i fremtiden. Åpenhet er veldig viktig for politiets omdømme, sa hun.

Skarsbø Moen konstaterer at tilliten til politiet er ekstremt høy, også etter 22. juli. – Det har gått oppsiktsvekkende fort fra kritikken begynte til politiet har klart å snu og komme på rett kjørl, roste hun.

VG-redaktøren har tro på Humlegård som politiets øverste leder. – Politidirektøren virker veldig lovende. Han har en god virkelighetsforståelse og gir relevante svar. Han er åpen, noe som er veldig viktig for etaten fremover. All forandring må komme fra toppen. Den har dere allerede startet på. Ta godt vare på den muligheten, avsluttet Elisabeth Skarsbø Moen. – VG kommer til å følge med fremover! ■